

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2255
2,90€ | 11 DESEMBRE 2022

© Dani Codina

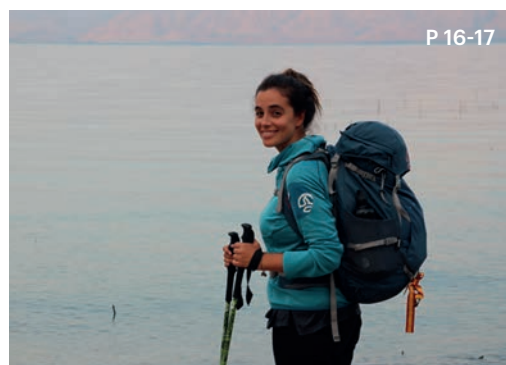
Centre Paidós de Ciutat Vella, de Càritas Barcelona.

Suspens en drets de la infància

Entitats eclesials ajuden a pal·liar les condicions
de pobresa en què creixen més de 446.000
menors a Catalunya

P 3, 8-12

Carlota Valenzuela peregrina a peu des de Finisterre fins a Jerusalem

P 16-17

ràdio estel

La caravana

amb Joan Trias
Cada dia de 15 h a 18 h

www.radioestel.cat

SEGUEIX-NOS

Download on the
App Store

BAIXA A
Google Play

La baula més feble

La grandesa d'un país i el seu progrés moral es pot mesurar en funció de com tracta els infants i la seva gent gran. Sens dubte, tant els avis com els més menuts són els col·lectius més vulnerables a qualsevol territori. A casa nostra, si mesurem el tracte que els dispensem potser ens adonarem de la nostra feblesa com a societat. En aquest número de *Catalunya Cristiana*, parlem concretament de pobresa infantil amb un ampli reportatge elaborat per Joan Andreu Parra, que recull dades preocupants: prop de mig milió d'infants i adolescents menors de 18 anys viuen en risc de pobresa o exclusió social a Catalunya, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Una altra dada que ens convida a reflexionar: més de la meitat de llars amb menors, un 52%, no poden pagar les despeses relacionades amb la seva llar, ens diu l'Informe FOESSA 2022 «Exclusió i desenvolupament social a la diòcesi de Barcelona».

Rere les xifres que quantifiquen la pobresa, s'amaguen testimonis esgarriadors de persones amb noms i cognoms, germans i germanes que viuen entre nosaltres. A l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia*, el papa

Francesc ens diu: «Vull destacar la situació de les famílies sumides en la misèria, castigades de tantes maneres. (...) L'Església ha de tenir una especial cura per comprendre, consolar, integrar, evitant imposar-los una sèrie de normes com si fossin una roca, que fa que se sentin jutjades i abandonades precisament per aquesta Mare que està cridada a apropar-los la misericòrdia de Déu. D'aquesta manera, en lloc d'oferir la força guaridora de la gràcia i la llum de l'Evangeli, alguns volen "adoctrinar", convertir-los en "pedres mortes per llançar-les contra els altres"» (*Amoris laetitia*, 49).

Immersos en l'Advent, un temps d'esperança, i amb la il·lusió del desig de qui ha d'arribar, cal que ens preguntem si estem fent prou en matèria d'ajudes socials i serveis per a les famílies, si bé hem de reconèixer l'esforç de l'administració pública en aquest camp. Un cop més, també cal posar en valor l'acció de les entitats socials d'Església, com Càritas, que combinen la seva tasca assistencial i caritativa amb la denúncia de les situacions de pobresa i d'exclusió social. Sigui com sigui, aquest Nadal us animem a ser especialment solidaris amb els més vulnerables.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

24

Educació i Família

26

L'entrevista

30

Carta dominical

32

Bíblia

34

Litúrgia

36

Espai lectors

38

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

El gran salt del Vaticà per l'esport

PÀGINA 18-19

40

Lliurament de premis de la 19ena Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

Dr. Albert Viciano Vives, nou degà de la Facultat Antoni Gaudí

PÀGINA 26-29

«Dios se hizo hombre», nou llibre de Saturnino Menchón

PÀGINA 22

47 El seminarista Daniel Delgado ha passat un mes a Ucraïna com a missioner

La setmana en tuits

MERITXELL ROIGÉ
@MERITXELLROIGE

Alcalde de Tortosa

Hem acomiadat el bisbe Enrique Benavent a la catedral de Tortosa. El 10 de desembre se celebrarà la seua presa de possessió com a nou arquebisbe de València. Li desitgem el millor, gràcies per aquests anys a la nostra diòcesi

ÁNGELES FRAGA
@AFRAGA71

Consiliària de Tercer i Quart d'ESO de Jesuïtes Sant Gervasi

Tanquem l'experiència #Taize2022 de Jesuïtes Educació. Emocionada de veure com aquestes experiències transformen el nostre alumnat, i a nosaltres mateixos. Agraïda de poder acompanyar aquests processos i de l'acollida de tota la comunitat de Taizé

MONTSERRAT CREUS
@MONTSERRATCREUS

Secretària del Gabinet d'Informació de l'Església

Ha entrat en vigor la nova edició del Missal Romà en català. Tant de bo tots coneguèssim més aquest llibre litúrgic! Ens faria entendre el sentit profund de cada gest i de les pregàries que, a vegades, recitem mecànicament

FERMÍN NEGRE
@FERMINNEGRO

Capellà diocesà

Molts s'han espavilat a celebrar Nadal i felicitar-se sense celebrar l'Advent. No saben el que es perden. Aquestes quatre setmanes són d'una intensitat especial, d'una profunditat única, un gran regal per tal de preparar-se internament i recuperar l'Esperança en Qui tot ho fa nou

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Càritas i la seva veu

La Comissió de Drets Socials del Parlament de Catalunya ha invitat Càritas Catalunya a opinar o formular propostes per al text final del Projecte de Llei de Foment de l'Associacionisme i el Voluntariat. Ho va explicar el 28 de novembre el president de Càritas Catalunya, Francesc Roig, en una entrevista a l'espai *La veu de Càritas* dins del programa *Sense distància*. Va anunciar que la compareixença serà el 19 de desembre.

L'entitat catòlica vol posar l'accent, segons Roig, en la necessitat «d'aconseguir un marc regulador estable i propi per a entitats, ciutadans i administracions públiques, assolir la sostenibilitat econòmica de les entitats de voluntariat i fer-ne promoció entre tots». Va afegir que la idea és «avançar cap a una finestra única per a la simplificació administrativa». El 8 de novembre, Càritas Catalunya ja va comparèixer a la cambra catalana per tractar la proposició de Llei de Mesures Transitòries i Urgents per erradicar el Sensellarisme. També va ser-hi el 17 de novembre, per fer aportacions a la proposta de modificació de la Llei de la Renda Garantida.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La Unesco ha declarat Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat el toc manual de les campanes en territori espanyol. D'aquesta manera es vol reconèixer la rica funció social, musical i religiosa que des de segles té el repic d'aquest singular instrument, així com el seu llenguatge propi. Els darrers anys han estat nombroses les esglésies que han recuperat la tradició del toc manual de les campanes.

L'efemèride de la setmana

13 de desembre del 1294:
 el papa Celestí V abdica
 i retorna a la vida eremítica

DES DEL MONESTIR

JOSEP MIQUEL BAUSSET

Monjo de Montserrat

Si tinguessin moral, no hi hauria crisi

«Si tinguessin moral, no hi hauria crisi.» Aquest és el text que el dibuixant Ortifus posava a un acudit seu, en relació amb l'afirmació del president del govern espanyol sobre l'obligació dels bancs, davant la crisi que tenalla tantes famílies: «Tenen el deure moral d'ajudar.»

I és que si les entitats financeres sabessin què és la moral i què és l'ètica (i tinguessin memòria!) no hi hauria crisi. Els bancs haurien de recordar que fa uns anys moltes d'aquestes entitats financeres (que continuen ofegant els seus clients) van ser rescatades amb diner públic, amb diner de tothom!

Com alguns ho hauran pogut comprovar, quan volem invertir diners en una d'aquestes entitats, tot són somriures i aparents avan-

tatges. Però en la inversió que fan els clients, els riscos els assumeixen només ells. Els bancs es queden resguardats a la vora del precipici, on cauen únicament els clients que han confiat els seus diners en bons o fons d'inversió. I quan els clients cauen pel precipici, perquè els bancs no han estat prou honestos assessorant èticament els clients, les entitats financeres es renten les mans i només saben dir que hi ha hagut mala sort. Però la mala sort només la tenen els clients, ja que els bancs sempre s'ho miren des de la barrera, on sí que cauen els qui han posat els seus diners en les seves entitats, aconsellats pels voltors financers.

Sempre he recordat, en relació amb els voltors financers, l'Evangeli de la viuda que demanava al

jutge que li fes justícia enfront el seu adversari (Lc 18,2). El jutge de la paràbola (com els bancs) ens mostra la supèrbia i la despreocupació del qui hauria de fer complir la llei i, pel contrari, ignora la pobresa viuda. I és que les entitats financeres (com el jutge de la paràbola), borbots de prepotència i de set de diners, deixen als peus dels cavalls els pobres inversors que es creuen les falòrnies dels qui, amb mitges veritats, s'aprofiten de la poca formació financera d'aquells que els confien el seu diner.

Els bancs haurien de recordar que fa uns anys van ser rescatats amb diner públic

FERNANDO CORDERO MORALES

Membre de la Comissió de Comunicació del Sínode (Roma)

MIRADA AL MÓN

Tenda d'Advent

El document de treball per a l'Etapa Continental del Sínode, amb el títol «Eixampla la teva tenda» (Is 54,2), és una crida clara i motivadora a un canvi en les nostres vides. Un canvi positiu, que ens convida a l'esperança, perquè no es tracta de replegar o d'excloure, sinó de fer que els que no han tingut veu ni presència a l'Església puguin tenir-la. Hem de revisar per què molta gent se'n va de l'Església o per què no se'ls permet després que puguin ser inclosos en la mateixa vida eclesial. A l'Església «en sortida» de Francesc no esperem que l'altre vingui cap a mi perquè jo tinc la veritat, sinó més aviat es tracta d'un moviment extern d'acollida i d'inclusió.

El capítol segon del document fa una preciosa exegesi de la tenda d'Isaïes, que s'adreça al poble que viu a l'exili. Maria quan visita Isabel, quan presta atenció als nuvis de Canà, quan acompanya l'Església eixampla l'espai de la seva tenda. Més ara, durant l'Advent, eixampla l'espai del seu cos perquè el Messies pugui acampar enmig de la humanitat. Quina bona actitud d'Advent aquesta obertura als altres, els veïns, ser capaços d'acollir i de tenir detalls amb els altres, avançar

Quina bona actitud d'Advent aquesta obertura als altres!

somriures i promoure solucions al voltant nostre!

La imatge de la tenda ens convida a ser una Església que abraça. Quan abracem obrim els braços. En la mesura en què abraço creix també el meu gest. L'Església de la tenda de la trobada és una comunitat que s'obre, s'expandeix i sap abraçar més que dir o ensenyar. És una imatge preciosa d'inclusió, que és la paraula clau que mou el procés sinodal, i més ara a l'Advent, com assenyalava el document: «Eixamplar la tenda requereix acollir-hi l'altre, i donar cabuda així a la diversitat. Implica, per tant, la disposició a morir a un mateix per amor, trobant-se en i a través de la relació amb Crist i amb el pròxim.»

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Una etapa d'esperança per a l'Església

Durant l'Àngelus del 16 d'octubre passat, el papa Francesc va fer un anunci molt especial: l'assemblea del Sínode s'ampliarà. Es desenvoluparà en dues sessions en lloc d'una: la primera, del 4 al 29 d'octubre del 2023, i la segona, a l'octubre del 2024. I és que els fruits d'aquest procés sinodal han estat tants en la fase diocesana, amb les aportacions de moltes persones, que perquè madurin cal disposar de més temps per discernir allò que vol Déu per a la nostra Església.

El procés sinodal continua amb l'etapa continental. En aquesta etapa revisarem a fons el camí que hem fet. Ho farem a partir d'un document elaborat per un grup d'experts de tot el món. Es tracta del *Document de treball per a l'etapa continental*, que ha estat aprovat per la Secretaria del Sínode.

El document ens proposa que reflexionem sobre un preciós text del profeta Isaïes: «Eixampla la teva tenda, que estenguin els teus envelats. No ho impedeixis. Allarga les cordes i reforça les estakes» (Is 54,2). Amb aquesta imatge, el profeta Isaïes ens recorda que el poble d'Israel va viure durant anys al desert. La gent d'Israel habitava en tendes formades per tres elements: un tendal, unes cordes senzilles i unes estakes.

Les paraules del profeta Isaïes poden il·luminar el procés sinodal que estem vivint. Ens ajuden a imaginar la nostra Església com una casa oberta

a tothom. Déu vol que despleguem els tendals de casa nostra, que anem a buscar tots aquells que no tenen on refugiar-se. Ens demana que la nostra Església sigui una família on tothom se senti escoltat i estimat.

Les cordes mantenen units els tendals de la tenda. Fan que aquesta resisteixi la força del vent i no s'ensorri. Al llibre de l'Eclesiastès podem llegir que una corda de tres fils no es trenca fàcilment (cf. Coh 4,12). Tant de bo que la nostra Església sigui una comunitat de germans i germanes unida al fil principal, Jesucrist.

Les estakes asseguren que la tenda estigui ben subjecta a terra. També l'escolta de la Paraula, la pregària i la celebració de l'Eucaristia i de la resta de sagraments són com estakes que mantenen fermes les nostres comunitats i donen forces per viure el present amb confiança i afrontar el futur amb esperança.

Aquest text ens anima a treballar per una Església que sigui una comunitat viva, missionera, que aculli tothom i que avanci plena de fe a la trobada de Jesús i dels nostres germans.

Benvolguts germans i germanes, el Sínode ha obert una etapa d'esperança per a la nostra Església. El Senyor compta amb tots nosaltres perquè doni fruit abundant. Preguem perquè Maria ens acompanyi en les fases següents d'aquest procés sinodal.

Infància a la intempèrie

Les entitats demanen una mirada integral per garantir l'accés en igualtat d'oportunitats als drets fonamentals de tot infant

Sortida de lleure del Centre Obert de la Barceloneta, de Càritas Barcelona.

«Davant de cada família es presenta la icona de la família de Natzaret, amb la seva quotidianitat feta de fatigues i fins i tot de malsons, com quan va haver de patir la incomprensible violència d'Herodes, experiència que es repeteix tràgicament encara avui en tantes famílies de pròfugs rebutjats i desarmats» (*Amoris laetitia*, 30). Aquesta experiència tràgica de la quotidianitat de les famílies que apunta el papa Francesc commou encara més si flexionem les cames, abaixem la mirada i ens situem a l'alçada dels petits, els infants, que són la baula més feble i que pateix la desigualtat i la falta d'oportunitats que l'estadística s'entesta a confirmar (vegeu requadre).

I, malgrat això i algunes imatges socials que creen malfiança i arriben a culpabilitzar les famílies empobrides pel que fa a l'educació dels fills que tenen a càrrec, «les seves capacitats parentals són molt elevades, és a dir, tenen cura dels nens i els acompanyen en el procés educatiu i de criança, però han de fer un sobreesforç molt gran per suplir les mancances i moltes vegades no és suficient perquè la manca d'igualtat d'oportuni-

tats en aquests nens i nenes és molt evident», remarca Miriam Feu, cap d'Anàlisi social i incidència de Càritas diocesana de Barcelona.

Assistents i educadors socials que estan en primera línia experimenten la frustració d'observar els mateixos cognoms de generacions diferents a les llistes de l'exclusió, és el que s'anomena *desigualtat acumulada*. «Els nens i nenes formen part de famílies que pateixen situacions de pobresa i ells les pateixen amb les seves famílies. El Covid potser ha visibilitzat coses que ja hi eren i passaven desapercibudes. La pobresa hi és. Les classes socials, hi són. Sembla que parlar de la pobresa, avui, a la nostra societat, hagi de ser una qüestió del passat, però no ho és», explica Ignasi Flores, coordinador Pastoral de Maristes Anna Ravell, una escola al Paral·lel, en un dels barris amb menor renda de la capital catalana.

Un 58,7% de les famílies ateses per Càritas diocesana de Barcelona, treballen; ara bé, un 51% d'aquestes ho fan menys de 20 hores per setmana i un 46% sense contracte, en unes condicions de desprotecció i d'inseguretat. En aquesta autèntica

MIRIAM FEU
«El drama és que les famílies venen amb les maletes a les portes de Càritas perquè no tenen on anar i per als infants això no són condicions»

IGNASI FLORES
«La Convenció dels drets dels infants té un horitzó molt alt. Cal que els nens participin i siguin protagonistes de les seves vides; es van fent passes, però queda molt camí per fer»

cursa d'obstacles, i pensant en els menors, cal tenir present les conseqüències: manca d'alimentació saludable (fruita i verdura amb preus disparats per la inflació), ingressos familiars insuficients per poder participar en activitats esportives, d'oci educatiu o culturals, carències o insuficiències en les connexions a internet, trastorns de conducta, d'hiperactivitat o de déficit d'atenció més habituals en els fills d'aquestes famílies...

Un altre factor fonamental a l'hora d'avaluar el risc de pobresa o exclusió social en els infants i adolescents és el de l'habitatge. «El 31,5% de les famílies que atensem viuen en habitacions rellogades o pisos compartits. Això crea una situació de molta inseguretat, no hi ha contracte i els poden fer fora en qualsevol moment i amb nens hi ha un doble patiment: necessiten espai on poder treballar (que no se'ls obligui constantment a estar en silenci) i han de poder arrelar-se a una escola propera. Aquestes situacions de relloguer abans eren temporals i ara no, per la precarietat laboral i per un mercat de lloguer disparat de preus. Moltes famílies en situació administrativa irregular, com que no tenen contracte de treball, no poden complir les garanties que demanen els llogaters i no poden optar a llogar un pis. El drama és que les famílies venen amb les maletes a les portes de Càritas perquè no tenen on anar i per als infants això no són condicions», remarca Feu.

La qualitat de l'educació i l'oci educatiu

A 3r de primària (infants amb 9 anys) la diferència de coneixements entre un estudiant de nivell socioeconòmic baix i un de nivell alt equival a gairebé dos anys d'escolarització. És la conclusió que aporta l'estudi *Fracàs escolar a Espanya: per què afecta tant els nois i alumnes de baix nivell socioeconòmic?* del Centre de Polítiques Econòmiques d'Esade. Sense oblidar que la taxa d'abandonament escolar a l'Estat espanyol és la segona més alta a la UE, un fet que s'explica també per la situació de vulnerabilitat de moltes llars: «Tenim uns problemes estructurals; un és l'atur

juvenil i l'altre és l'abandonament escolar. S'intenten abordar amb polítiques conjunturals i això fa que la precarietat hagi vingut per quedar-s'hi. És una mala notícia per al present i per al futur, per als joves i per a la comunitat», denuncia Begonya Gasch, directora de la Fundació El Llidar, de Cornellà de Llobregat, on tenen una escola de segona oportunitat per a adolescents i joves.

El lleure, sens dubte, és un espai cabdal de socialització que va més enllà de l'escola, però l'accés no està a l'abast de tots els infants. «Un 60% dels nens atesos per Càritas Barcelona no tenen possibilitat de fer cap activitat a l'estiu perquè les seves famílies no s'ho poden permetre. Això és un signe d'exclusió i de no poder accedir als aprenentatges que es generen, que a la llarga acaba generant desigualtat», recorda Miriam Feu.

Els centres oberts intenten donar resposta a aquestes mancances, és el cas de la Fundació CEL (Centre d'Educació i Lleure), amb centres oberts als barris del Bon Pastor, Sant Andreu i la Sagrera. Aquest projecte de les sis parròquies de l'arxiprestat de Sant Andreu i Càritas Barcelona que ha complert el seu 25è aniversari permet atendre 280 infants: «Aquests nens, els més petits, els que menys compten, i les famílies saben que tenen un espai de diàleg, per compartir problemes, inquietuds, demanar orientacions de cara als fills i la vida personal. Més del 50% de les famílies són monoparentals femenines: amb feines precàries, vivint en habitacions, amb tot el que implica de desorientació, soledat, de necessitat que algú t'escolti i els nens també. Pel que fa als nens, tenim dos perfils escolars: els que ningú els fa cas perquè criden molt poc l'atenció o altres que són l'antitesi», detalla Cristina Manresa, presidenta del patronat de la Fundació CEL.

La força de la comunitat per sortir-se'n

Una clau és el canvi de la mirada adultocèntrica predominant que dificulta que es tinguin en compte les aportacions que poden fer els infants com a individus i com a ciutadans d'avui i no pas del demà, un

Centre Paidós de Ciutat Vella, de Càritas Barcelona.

CRISTINA MANRESA
«Aquests nens, els que menys compten, i les famílies, saben que tenen un espai de diàleg, per compartir problemes, inquietuds, demanar orientacions de cara als fills i la vida personal»

cop siguin adults. «La Convenció dels drets dels infants té un horitzó molt alt. Cal que els nens participin i siguin protagonistes de les seves vides i és un aspecte que el MIJAC (Moviment Infantil i Juvenil d'Acció Catòlica) té molt present; es van fent passes, però queda molt de camí per fer», remarca Ignasi Flores, que havia estat animador d'aquest moviment.

Aquest mateix educador posa el focus en la família, en la mateixa línia que el papa Francesc («el bé de la família és decisiu per al futur del món i de l'Església», *Amoris laetitia*, 31): «Per revertir aquestes situacions de dificultat cal apostar per les famílies. Un nen o una nena viuen en una família, si està estructurada i té unes condicions econòmiques mínimes (feina, estabilitat...), podrà acompanyar els seus fills a créixer i a madurar emocionalment i tindran les seves necessitats cobertes. Quan hi ha problemes, això és més difícil».

La palanca del suport a les famílies ja l'han activat en projectes com *Famílies acompanyant famílies* a l'Hospital de Campaña de Santa Anna. En aquest cas, un grup de famílies vinculades a la parròquia acompanyen persones en situació de vulnerabilitat donant-los suport material i emocional. Actualment, ofereixen aliments i acompanyament a 120 famílies, entre les quals hi ha col·lectius concrets com mares soles amb infants i persones transsexuals que exerceixen la prostitució.

O el Servei de Famílies Col·laboradores que a Barcelona funciona fa més de quatre dècades (recurs de l'Ajuntament gestionat per la Fundació Surt) posant en contacte famílies amb necessitats puntuals de cura dels seus fills amb una família propera que els ajudarà i acompanyarà. Durant el 2020, per exemple, s'ha donat servei a 74 infants de la ciutat, i s'ha arribat a 913 estades. Es tracta d'un servei sol·licitat principalment per famílies monoparentals femenines amb un o dos infants a càrrec i per qüestions de conciliació amb unes feines precàries.

Prestacions econòmiques universals i la responsabilització comunitària són algunes de les llums que aporten des de Càritas Barcelona per transitar exitosament el

camí de la reversió de la pobresa infantil: «Cal una prestació universal per criança perquè totes les famílies poguessin gaudir d'estabilitat per exercir aquesta criança. Ara bé, també cal garantir drets fonamentals: accedir a un habitatge digne, educació de qualitat a l'escola i fora de l'escola (a les extraescolars cal garantir accés en igualtat d'oportunitats). En definitiva, es tracta que la vida de l'infant es pugui mirar des de tots els punts de vista», argumenta Miriam Feu.

Des de Càritas posen l'accent en un model propi d'acompanyament a les famílies amb un equipament singular: els *Espais polivalents* (quatre a la diòcesi de Barcelona), inserits als barris, oberts, intergeneracionals i interculturals: «És molt important crear espais de participació de les famílies que permetin crear vincles allà on viuen: reforça la resiliència i la capacitat per superar les dificultats. En aquests espais es troben persones grans soles, infants que hi troben espais més lúdics i famílies amb nens. Això, combinat amb serveis especialitzats de cobertura de necessitats bàsiques, acompanyament psicològic i una xarxa molt limitada d'habitatge social», conclou Feu.

Erika, el seu fill de 5 anys i el seu marit, atesos per Càritas Barcelona, pateixen la dura realitat del relloguer.

Les dades de la vergonya

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), 446.500 infants i adolescents menors de 18 anys (un 31,8% del total) viuen en risc de pobresa o d'exclusió social. En el conjunt de la Unió Europea, segons l'Eurostat, Catalunya està per darrere de Romania (41,5%), del conjunt de l'Estat espanyol (33,4%), de Bulgària (33%) i de Grècia (32%). Són dades que s'enfilen a conseqüència de la crisi econòmica i la pandèmia, però ja es partia d'un substrat feble amb unes polítiques d'inversió tèbies. A més, les dades confirmen que tenir fills a càrrec augmenta la possibilitat de risc de pobresa, especialment en llars monoparentals, on el risc augmenta fins al 51,9%, enfront del 24,3% de famílies que tenen dos progenitors.

Càritas Barcelona té l'experiència que pràcticament el 90% de les llars que atenen amb nens i nenes estan en situació de pobresa severa (per sota del 40% de la mitjana dels ingressos de la població). Des de l'entitat atenen unes 16.000 llars, 35.000 persones en el conjunt de l'any, que es complementa amb l'acció parroquial i suma 39.000 persones més. Tot just acaben de publicar l'informe *Cuidar i créixer en fragilitat: famílies, infants i adolescents en situació de vulnerabilitat*.

Són aquestes famílies i infants els que pateixen les conseqüències de la inacció política i de la burocràcia que blindava l'*statu quo* amb la congelació, per exemple, de l'IRSC (indicador de renda de suficiència de Catalunya): «No actualitzar l'IRSC des de l'1 de gener del 2010 ha fet perdre prop d'un terç del poder adquisitiu. És un tema greu. Imaginem-nos el que significa per a la gent més vulnerable», s'exclama Diosdado Toledano, portaveu de la ILP per la Renda Garantida de Ciutadania.

Aquesta setmana recollim una entrevista del Papa al setmanari «America», coneixem la peregrina Carlota Valenzuela, descobrim la relació del Vaticà amb l'esport, parlem del nou llibre de Mn. Saturnino Menchón i assistim al comiat de Mons. Enrique Benavent

El setmanari jesuïta «America» entrevista Francesc

El Papa alerta sobre la polarització dins de l'Església

AICA
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc ha concedit una entrevista àmplia al setmanari jesuïta *America*, en la qual denuncia la polarització creixent dins l'Església catòlica, subratlla la necessitat d'involucrar més dones en l'administració de l'Església i emfatitza la importància del ministeri individual dels bisbes sobre el paper de les conferències episcopals.

«Com més polarització hi ha, més es perd l'esperit catòlic i es cau en un esperit sectari», assenyala el Papa, «el que és catòlic no és "ol'un o l'altre", sinó "l'un i l'altre", combinant diferències». Parlant del reduccionisme simplista que divideix la realitat entre el bé i el mal, indica que la polarització no és catòlica: «El catolicisme uneix allò bo i allò no tan bo. (...) Quan hi ha polarització entra una mentalitat de divisió que n'afavoreix uns i en deixa fora d'altres. El catolicisme sempre està en harmonia amb les diferències. (...) L'Esperit Sant en l'Església no ho redueix tot a un sol valor, sinó que fa harmonia de les diferències en els oposats.»

Un altre tema abordat és l'avortament, una qüestió molt polititzada als Estats Units. Francesc pregunta: «És just contractar un sicari per resoldre un problema? El problema és quan aquesta realitat de matar un ésser humà esdevé un problema polític. O quan un pastor d'Església entra en una categorització política. Sempre que un problema perd l'aspecte pastoral, esdevé un problema polític. I es torna més polític que pastoral. Que ningú no s'apropii d'aquesta veritat, que és universal.»

«Quan veig un problema com aquest, que és un delictes, adquireix una forta intensitat política, hi ha una manca de pastoral en la manera d'abordar aquest problema. En aquest problema de l'avortament, com en d'altres, no hem de perdre de vista la pastoral: un bisbe és un pastor, una diòcesi és el poble sant i fidel de Déu amb el seu

pastor. No podem tractar-lo com si fos un afer civil», afirma.

Preguntat sobre per què no pronuncia el nom de Putin en les seves referències a la guerra a Ucraïna, respon: «Quan parlo d'Ucraïna, parlo del poble màrtir. Si hi ha un poble martiritzat, hi ha algú que el martiritza. (...) Certament, l'invasor és l'Estat rus. De vegades miro de no especificar per no ofendre i condemnar en general, tot i que se sàpiga a qui estic condemnant. No cal donar nom i cognom.»

Francesc esmenta el treball diplomàtic de la Santa Seu: «La posició és cercar la pau i la comprensió. La diplomàcia de la Santa Seu es mou en aquesta direcció i sempre està llesta per fer de mitjancera.»

Un altre tema tractat és el de les dones i la raó per la qual no poden ser ordenades. Francesc respon que és un «problema teològic»: «Penso que amputem l'ésser de l'Església si només considerem el camí de la ministerialitat. El camí no és la ministerialitat. L'Església és més que un ministeri, és tot el poble de Déu. L'Església és una dona. L'Església és una esposa.»

PAPA FRANCESC
«Amb la Xina vaig optar pel camí del diàleg. És lent, té els seus fracassos, té els seus encerts, però no trobo cap altre camí»

En l'entrevista Francesc parla sobre la dona en l'Església. En la imatge, el Papa saluda una jove durant la seva visita a Grècia el desembre de l'any passat.

El Papa explica que hi ha tres principis: el petrí, que és la ministerialitat; el marià, que és el del desposori de l'Església, i l'administratiu, on l'Església ja està compromesa amb els canvis, com es va promovent en la direcció vaticana. «Perquè una dona no pot entrar en ministeris d'ordenació? Perquè el principi petrí no ho va preveure. Sí que cal estar en el principi marià, que és el més important.»

Francesc també respon als qui l'acusen de ser socialista, comunista i marxista: «Miro de seguir l'Evangeli. Estic molt il·luminat per les benaurances, però sobretot pel protocol pel qual serem jutjats: Mateu 25. (...) Llavors Jesús era comunista? El problema rere això és el reduccionisme sociopolític del missatge evangèlic.»

Pel que fa a la Xina i el «silenci» sobre els drets humans, Francesc apunta que el problema no és el silenci, sinó el diàleg: «Amb la Xina vaig optar pel camí del diàleg. És lent, té els seus fracassos, té els seus encerts, però no trobo cap altre camí. El diàleg sempre obre portes.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Estimar i servir a les xarxes socials

Avui qualsevol persona exposada a la visibilitat pública (en el sector esportiu, artístic, polític, científic, religiós...) està subjecta a patir atacs i crítiques més o menys virulentes. És una realitat a assumir. Però això s'ha aguditzat en la nostra societat, cada cop més polaritzada en opcions contraposades. Els populismes han simplificat la visió de la realitat, i les persones veuen el món en blanc i negre, sense matisos, sense anàlisi ni raonament, i això, sí, amb moltes emocions. Les xarxes socials són terreny adobat per a aquesta radicalització, a causa dels algorismes que afavoreixen el tancament en bombolles de convergència mental, la velocitat per reaccionar i compartir, i la set de visibilitat i *likes* per part de molts.

A l'Església passa el mateix. El papa Francesc dirigeix l'Església en continuïtat amb la línia del Concili Vaticà II: maduresa dels laics, lliure coresponsabilitat en la missió i discerniment, en una Església oberta a l'Esperit, propera, dialogant amb la societat. I un sector (minoritari però sorollós) de l'Església prefereix un paradigma anterior al Concili: vertical, d'inspiració medieval feudal, en la qual l'autoritat del Papa i els bisbes és unidireccional, on el laicat i la societat callen i obeeixen.

L'agressivitat amb què aquests darrers ataquen els primers en xarxes socials arriba a nivells alarmants, sobretot perquè s'autoproclamen catòlics i defensors de la fe.

Però la prova de la catolicitat i la fe estan més en el respecte, l'escolta, la misericòrdia, que no pas en la defensa agressiva del que es considera «la veritat». També a les xarxes socials, només estimar i servir.

LETICIA SOBERÓN

Experta en Intel·ligència col·laborativa

La peregrina granadina Carlota Valenzuela ha caminat a peu des de Finisterre fins a Jerusalem en un trajecte ple de fe, esforç i agraïment

Un «regal» de 6.000 quilòmetres

P. J ARMENGOU

Corresponsal a Jerusalem

A la vora del mar de Galilea, amb milers de quilòmetres a l'esquena i deu països recorreguts, Carlota Valenzuela contempla, per fi, les mateixes aigües que va veure Jesucrist. Està esgotada, però feliç. «Està sent un regal», diu contenta. Fa poc menys d'un any que va sortir de casa seva, a Granada, i va iniciar un camí a peu de 6.000 quilòmetres des de Finisterre, a Galícia, d'on va sortir el 2 de gener del 2022, fins a Terra Santa. El destí final: Jerusalem. «Sentia una crida molt clara, en el fons i en la forma: Déu em proposava una peregrinació a peu fins a Jerusalem. Jo l'únic que vaig escollir va ser el punt de partida. I per a mi el que tenia més sentit era Finisterre, per fer un camí des del final fins al principi», explica.

Així, la Carlota, de 30 anys, ha recorregut a peu el Camí de Sant Jaume; el sud de França; bona part d'Itàlia, amb una parada a Roma per trobar-se amb el Sant Pare («Li vaig dir que volia veure Pere, abans de veure Jesús», riu); a més de centenars de quilòmetres a Eslovènia, Croàcia, Montenegro, Albània i Grècia. D'allà, un avió fins a Xipre, i un veler fins a Tel Aviv. Sincera, la Carlota confessa que durant el camí ha tingut «moments molt dolents», però que no ha pensat mai a deixar-ho. Sempre s'ha sentit acompanyada per Déu, i per l'oració i el suport de la família, els amics i els milers de persones que han seguit la seva peregrinació a través de les xarxes. El seu compte a Instagram, @finisterrea jerusalem, té més de 29.300 seguidors.

«El motor de tot això ha estat la fe. La crida a caminar fins a Jerusalem era personal i intransferible. Era una crida cap a mi en la qual no hi havia

Carlota Valenzuela, el novembre passat, a l'antic poble de Magdala, a la vora del mar de Galilea.

CARLOTA VALENZUELA
«Tinc clar que, si hi ha alguna cosa que m'emporto de la peregrinació, és sentir-me germana. Ser capaç de veure en l'altre el meu germà en Crist»

P. J Armengou

cap promesa de fruits ni anava orientada a generar-ne», diu. Però ha tingut fruits. I molts. «Els he vist directament en les persones amb qui m'he trobat físicament. Però soc conscient que, a partir de les xarxes socials, també s'han anat generant fruits dels quals no soc conscient», afegeix. Profundament agraïda i amb una alegria contagiada, la Carlota descriu els miracles que ha viscut en el camí («He notat molt la pregària de la gent», diu); i explica com l'acollida de la gent que s'ha trobat en el camí, i la pregària dels qui l'han seguit des de casa, li han transformat la mirada. «Ara ho entenc tot com un regal», diu.

Una llar a cada casa i un germà a cada racó

«Que algú aturi el seu ritme de vida normal i que faci lloc per acollir

una peregrina cansada, bruta i afamada, ha donat molt de fruit. Tant en mi, pel que he anat aprenent a cada casa on he parat, com per a ells, que és com si Jesús els hagués tocat a la porta. He après a veure les cases alienes com la meua llar», reflexiona. «Tinc clar que, si hi ha alguna cosa que m'emporto de la peregrinació, és sentir-me germana. Ser capaç de veure en l'altre el meu germà en Crist.» La Carlota ha compartit camí amb gent de creences diferents, l'han acollit i alimentat a desenes de cases particulars, i ha conegut múltiples comunitats i moviments eclesials. «M'emporto l'aprenentatge de diferents maneres de viure l'espiritualitat, que ens donen la possibilitat de manifestar el nostre amor a Déu i la nostra vivència de fe en comunitat de moltes maneres.»

També hi ha hagut moltes estones de desconnexió i de soledat amb Je-

sús que, confessava la Carlota, sovint ha anhelat que fossin més nombroses. En aquests instants, explica, ha tingut «moments preciosos de solitud amb Déu, d'intimitat absoluta, de descobrir-lo en els paisatges, en la Creació. De contemplar la seva obra». A Terra Santa, concretament, la Carlota diu que s'ha sentit especialment colpida per la força dels llocs on va passar tot, com Natzaret, i pels paisatges i olors que Jesús va experimentar. Però, sobretot, s'emporta sentir-se acompanyada i acollida per Ell a la seva terra. «Sento que l'he descobert molt més. I també sento que encara em queda molt per descobrir. Mitjançant la meua relació directa amb Ell i amb el món.»

Mirant enrere, la Carlota no pot fer altra cosa que agrair el camí viscut. «D'una banda, soc completament idèntica a la Carlota que va sortir de Granada, però crec que el camí ha enderrocant moltíssims murs que tenia a la meua vida i m'ha dotat d'una llibertat aclaparadora, que és la que Déu em va regalar quan em va crear. Ha canviat la meua percepció del món. I el que més ha canviat en la meua percepció és saber-me estimada infinitament i de manera incondicional», diu. A la pregunta, inevitable, de quin serà el següent pas després de Jerusalem, respon: «La meua vida està oberta a la voluntat de Déu. I fins a l'últim dia del meu pelegrinatge continuaré dient el mateix: no m'aferro a cap pla que a mi se m'acudeixi, per sobre del que em pugui donar Ell.»

En el moment de publicar aquesta entrevista, la Carlota ja ha finalitzat el seu viatge. Ja ha trepitjat Jerusalem i, fidel a estar oberta al que Déu li posi al davant, ha tornat a Granada abans del que esperava. Calia estar a casa, amb la família. Però no ha marxat sense deixar, de nou, un missatge de fe i agraïment a les xarxes. «He esperat tot un any per aquest moment. Tu em portes esperant tota l'eternitat», escrivia a Instagram, a finals de novembre. «L'únic que sento ara mateix és gratitud. A Déu per regalar-me aquesta missió. I a cada casa que m'ha acollit en el camí, a cada cor obert, a cada mà amiga.» El camí no ha fet més que començar.

Els èxits d'Athletica Vaticana i els clubs de futbol o criquet de sacerdots posen en relleu l'aposta del Papa pel món esportiu

El gran salt del Vaticà per l'esport

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

FELICE ALBORGHETTI
«El nostre objectiu és que els sacerdots de demà reconguin valors en l'esport i el facin servir per evangelitzar»

«Quan Joan i Pere van córrer plegats al sepulcre, Joan va guanyar perquè era més jove, però es va aturar i amb esportivitat va deixar entrar Pere primer. Mirem aquell matí a Jerusalem com el que volem que sigui Athletica Vaticana.» Qui parla és Giampaolo Mattei, president d'Athletica Vaticana i periodista a *L'Osservatore Romano* des de fa 36 anys. Té una idea clara de què demanar a qui participa en l'equip oficial del Vaticà: «Som aquí perquè tenim com a objectiu donar testimoni amb senzillesa.»

Segons el president d'aquest equip format per guàrdies suïssos, farmacèutics o bisbes, «cap de nosaltres és professional». Molts d'ells s'entrenen des de primera hora pels espais oberts que ofereix Roma. Després, molts dels atletes es tornen a trobar per les dependències vaticanes i ja no es miren com a estranys.

Athletica Vaticana va néixer el 2017

amb el patrocini del Pontifici Consell per a la Cultura. Ara és el Dicasteri per a la Cultura i l'Educació l'encarregat de donar-li suport. Però Giampaolo Mattei aclareix que els atletes no demanen diners a les arques públiques del petit estat: «Quan guanyem un premi el compartim per poder participar en més competicions.»

Un dels exemples més recents és el campionat mundial de ciclisme d'Austràlia. Llavors la delegació d'Athletica Vaticana va ser hostatjada per l'Església catòlica del país, cosa que els va servir per bastir ponts amb la comunitat local.

El president de l'equip posa en relleu l'austeritat. «Si no podem, no hi anem», diu amb tranquil·litat. «Això és voluntariat, no tenim una seu. Només tenim un soterrani on guardem les samarretes.»

Arxiu del Centre Esportiu Italià

Jugadors de la Pontificia Universitat Gregoriana durant la Clericus Cup del 2017.

El valor de l'exigència

Malgrat l'aspiració d'Athletica Vaticana a ser «una presència humil» en l'esport, també vol donar la talla el dia de la competició. «Sorgeix una relació especial amb els professionals quan veuen que et senyes abans de començar, que has anat a missa el dia abans, que participes en iniciatives solidàries i després corres 42 quilòmetres», assenyala Giampaolo Mattei.

El president de l'equip reivindicant els èxits als Jocs del Mediterrani celebrats a Algèria el juliol passat, on Sara Carnicelli va quedar novena en la mitja maratón pels carrers d'Orà. I un mes abans, al Campionat Europeu de Petits Estats celebrat a Malta, Carnicelli va quedar tercera en els 5.000 metres llisos. «El testimoni que es va donar allà

que no només som l'equip dels capellans va ser enorme», valora Mattei.

Els èxits en competicions internacionals han provocat que el sotssecretari del Dicasteri per a la Cultura i l'Educació rebi sovint la pregunta sobre si el Vaticà participarà en uns Jocs Olímpics. «Això requeriria primer la creació d'un Comitè Olímpic Vaticà amb un treball previ per resoldre qüestions de ciutadania i que sigui reconegut per l'internacional», va dir Mons. Melchor Sánchez de Toca. De moment, ja tenen federació d'atletisme, ciclisme i pàdel. Les d'esgrima i bàsquet arribaran aviat.

Les paraules de Sánchez de Toca van arribar un dia abans de la signatura de Sport For All, una declaració conjunta per l'esport que va reunir el Papa, el president del Comitè Olímpic Internacional, dicasteris vaticans com el de Laics o el de la Cultura i esportistes professionals amb discapacitat i sense.

Potser la lliga de sacerdots més famosa és la Clericus Cup, un mundial de futbol entre els sacerdots i seminaristes que estudien a Roma. Es va organitzar ininterrompudament del 2005 al 2019, fins que va arribar el Covid.

«El nostre objectiu és que els sacerdots de demà reconeguin valors en l'esport i el facin servir per evangelitzar», explica Felice Alborghetti, responsable de comunicació de la competició. Però aclareix que el futbol és un esport ple de passió i que, tot i que en aquesta competició els jugadors acabin cantant a la Mare de Déu, de vegades veuen la targeta groga i fins i tot la vermella. «Això és un partit de futbol, no un partit d'àngels.»

UN NOU LLINDAR

L'alegria és possible!

Algú es demana si en les actuals circumstàncies l'alegria és possible. Hi ha circumstàncies personals i ambientals que, certament, no ens ho posen fàcil, però la Paraula de Déu sempre ens obre a un horitzó sorprenent, com quan Isaïes diu que «la terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix, la seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig» (Is 35,1-2) o sant Pau: «Viviu sempre contents en el Senyor! Ho repeteixo: viviu contents!» (Fl 4,4). Una alegria certament especial, original, que ens ve com un regal anticipat i que té una raó profunda: el Senyor és a prop!

Així i tot, l'experiència ens mostra que els camins que condueixen a la veritable alegria no són sempre els que ens proposem, tot i que estiguin carregats de bones intencions i en ells hi busquem la felicitat. Hi ha una alegria superficial que té preu en els mercats del consum i de la diversió; hi ha una alegria conquerida, la que corona un esforç i és recompensada; hi ha l'alegria cultivada que surt del propi interior de cadascú, la que proporciona amistat, honradesa, lleialtat, humilitat, servei, admiració per les meravelles de la creació, per la vida, la família, un ideal aconseguit, i tantes altres experiències humanes i espirituals gratificants que vivim cada dia.

Però existeix sobretot una alegria regalada, gratuïta, profunda, sincera, compassiva, oberta, contagiosa, solidària, compartida, inesgotable. És fruit de l'Esperit. Prové de Déu. Com Maria, la Mare de Jesús, podem dir: «El meu esperit celebra Déu, que em salva.» L'esperança en el Déu que ha posat tota la seva confiança en ella, ara es converteix en causa d'alegria en el camí cap a Nadal.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Missa d'acció de gràcies i comiat al bisbe Enrique Benavent

«Estic vivint el meu propi Advent»

MARIA JOANA QUEROL BELTRÁN

Tortosa

El diumenge 27 de novembre es va celebrar a la catedral de Tortosa la missa d'acció de gràcies i comiat del bisbe Enrique Benavent Vidal, que ha servit la diòcesi de Tortosa com a pare i pastor durant més de nou anys. Ara, per voluntat de Déu, ha estat cridat per servir com a arquebisbe la seua arxidiòcesi natal de València, de la qual pren possessió el 10 de desembre.

Van concelebrar el bisbe auxiliar de Barcelona Javier Vilanova Pellisa i quaranta-nou preveres. També van participar en l'Eucaristia dos diques permanents i el seminarista Israel. La participació dels fidels fou molt nombrosa.

El vicari general, José Luís Arín, va fer la salutació litúrgica inicial, donant gràcies al bisbe en nom de tota l'Església diocesana. Tot seguit es va beneir la Corona d'Advent i se'n va encendre el primer ciri.

El bisbe, en l'homília, va dir: «Estic vivint el meu propi Advent. El Senyor una vegada més ha vingut a la meua vida i he de viure aquest esdeveniment amb il·lusió i obertura a la voluntat de Déu. L'Advent ens convida a viure en la perspectiva de Déu, deixant-nos conduir per Ell, sent-li cada vegada més fidels. Es tanca una etapa de la meua vida viscuda a Tortosa. Dono gràcies a Déu per haver servit la diòcesi durant aquests anys.»

Va donar les gràcies pel dinamisme pastoral de la diòcesi i perquè durant la pandèmia no s'ha esvaït la nostra fe. Acabà demanant a la Verge de la Cinta que l'acompanyés en aquesta nova missió: «Segue el sagrat Cíngol cadena d'amor, que al cor de la Verge lligue els nostres

cors, fent que el d'ella i els nostres en vida i en mort, siguen un sol cor.»

Després de les pregàries dels fidels, el bisbe va beneir un calze (rèplica del Sant Calze de València) i una patena que ell va obsequiar a la diòcesi. Van fer-se servir per a la celebració de l'Eucaristia. Abans de la benedicció final, el vicari general, en nom de tots els diocesans, obsequià el bisbe Enrique amb una pintura de la recent restaurada façana de la catedral, obra del pintor de la diòcesi Joan Rebull. La celebració acabà amb el cant de l'himne a la Mare de Déu de la Cinta i el *Salve Regina*.

«Es tanca una etapa de la meua vida viscuda a Tortosa. Dono gràcies a Déu per haver servit la diòcesi durant aquests anys»

Bisbat de Tortosa

El bisbe beneint el calze i la patena que ha regalat al bisbat.

URGELL

50 anys de la revista «Església d'Urgell»

La publicació, fundada l'any 1972 pel bisbe Joan Martí Alanís, va ser premiada a la darrera edició de la Nit de les revistes i la premsa en català, celebrada el 29 de novembre. La delegada de Mitjans de Comunicació del Bisbat d'Urgell, Cristina Orduña, va ser l'encarregada de recollir el guardó en reconeixement del mig segle de vida d'aquesta revista diocesana.

LLEIDA

Nou prevere extradiocesà

El sacerdot colombià Diego Fernando Gaspar Puerta ha arribat a Lleida com a resultat d'un acord amb l'arquebisbat de Cali segons el qual passarà cinc anys a la diòcesi lleidatana treballant com a prevere. Explica que arriba «amb alegria i motivació» i amb el compromís d'aprendre aviat el català.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Brins d'Oportunitats ja té 5 anys

L'empresa d'inserció laboral de Càritas Diocesana de Sant Feliu de Llobregat acompanya les persones en risc d'exclusió a trobar sortida al mercat laboral. Als clients, els ofereix una configuració personalitzada dels seus serveis de manteniment integral. L'aniversari es va celebrar el 25 de novembre, a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat.

TARRAGONA

Ministeris de lector i acòlit

Juan José Cuartielles i Josep Padilla van ser admesos als ministeris de lector i acòlit en una celebració que va presidir l'arquebisbe Joan Planellas a la parròquia de l'Assumpció del Pla de Santa Maria. Coincidint amb el primer diumenge d'Advent, Mons. Planellas va convidar a «treballar i cultivar l'esperança».

VIC

Digitalització de fons documentals de l'ABEV

La digitalització de l'Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic (ABEV) permetrà consultar la documentació en línia, facilitant l'accessibilitat d'un tresor cultural únic a Catalunya i força desconegut. També salva-guarda i preserva la documentació ja que s'evita els danys que es causa a l'original quan es manipula.

TERRASSA

Admissió a Ordes

El dimarts 29 de novembre set seminaristes de Terrassa van rebre l'admissió a ordes a la capella del Seminari en la missa que va presidir Mons. Salvador Cristau. Van concelebrar un bon nombre de capellans i el poble fidel va omplir el temple a vessar.

SOLSONA

Participació diocesana

en la Fase Continental del Sínode

El dissabte 26 de novembre, el bisbe Francesc Conesa es va reunir amb els coordinadors dels grups sinodals de la diòcesi per presentar els materials de treball de la Fase Continental del Sínode. En la reunió es va presentar una proposta de treball per als diversos grups.

TORTOSA

De la Terra Alta a Montserrat

La comarca de la Terra Alta ha iniciat el camí cap als 50 anys de la romeria d'aquest arxiprestat a Montserrat. Del 25 al 27 de novembre, un grup de dos-cents fidels va participar en la pregària de la nit a Montserrat, en el rosari de l'aurora, en la xerrada dels monjos de Montserrat, en les misses i oracions amb els monjos i altres actes festius. Com a cloenda, el diumenge va participar-hi el bisbe Javier Vilanova, fill de la comarca i auxiliar de Barcelona.

GIRONA

Recés d'Advent per a preveres i diaques

El 29 de novembre va tenir lloc, a Solius, el recés d'Advent per a preveres i diaques de la diòcesi. Sota el títol «El prevere al servei del poble sacerdotal», va ser dirigit pel bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Javier Vilanova, el qual va animar els assistents a viure amb entusiasme el ministeri.

 Tarragona

El sacerdot explica, a través de la teologia, el procés salvífic del Déu fet home

«Dios se hizo hombre», nou llibre de Saturnino Menchón

JOAN BORONAT
Tarragona

«Ens trobem immersos en una profunda crisi de fe que afecta greument importants sectors de l'Església»

El sacerdot tarragoní Saturnino Menchón ha presentat el seu sisè llibre, titulat *Dios se hizo hombre*. En 200 pàgines, l'autor explica de manera transversal com el Verb, la Paraula, portadora de llum i de vida, es fan carn per habitar entre els homes, i ho fa a través de la Teologia de l'Encarnació i la Teologia de la Creu, tot afirmant que les dues teologies no es poden separar sinó que es complementen i es perfeccionen entre elles, com també ho defensa el papa Benet XVI. Mossèn Menchón assenyala que l'encarnació del Verb constitueix l'èxode del Fill de Déu per trobar-se amb l'home, alliberar-lo i portar-lo a la glòria del Déu Pare.

La presentació del llibre es va fer a

la parròquia de Sant Joan de Tarragona, en un acte presidit pel rector, Marcus Vinicius, i la intervenció de dos veterans periodistes tarragonins, Francesc Basco i Josep Sabaté. El primer va posar en relleu la llarga trajectòria de Saturnino Menchón, de 93 anys complerts, i gairebé 70 anys en l'exercici del ministeri pastoral, la seva formació eclesiàstica i la dedicació a la docència. De la seva banda, Josep Sabaté va oferir una acurada síntesi sobre el contingut del volum que es presentava, de gran valor teològic.

L'autor posa en valor el paper de la Mare de Déu, el període de silenci de Jesús a Natzaret i es pregunta per què el Fill de Déu va néixer en un pessebre, i afegeix que «va ser així perquè va morir a la creu».

De la part final del llibre, com extreu el periodista Josep Sabaté, en destaca la reflexió de Menchón, que textualment diu: «Crec que ens trobem immersos en una profunda crisi de fe que afecta greument importants sectors de l'Església. El secularisme, en nom de la modernitat progressista, s'ha endinsat en el pensament i comportament eclesials.»

Mossèn Menchón adverteix sobre les conseqüències de l'actual ateisme revestit de progressisme que allunya l'home del Regne de Déu, que prescindeix de la voluntat de Déu, en un camí que portaria a una religió sense Déu. En el llibre, el teòleg ofereix una sortida en aquests moments de dubtes i interrogants i la seva resposta la resumeix amb la paraula de Déu, segons sant Joan: «Si us manteniu fermes en la meva paraula, realment sou deïxebles meus; coneixereu la veritat i la veritat us farà lliures.»

Dios se hizo hombre es pot adquirir a la llibreria de l'arquebisbat de Tarragona.

Saturnino Menchón amb el seu llibre.

TICA FONT

Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Guerra d'Ucraïna, mitjans de comunicació que manipulen

És important que els periodistes repensin com han d'abordar la guerra, com han de narrar el que passa a la guerra. Tots sabem que a la guerra el primer que es perd és la veritat. Som davant d'un escenari de periodisme on cada bàndol utilitza les comunicacions a favor seu. Putin ha prohibit fer servir les paraules «guerra», «invasió» i «destrucció». El bàndol rus quan parla de la guerra maximitza els seus resultats i minimitza les baixes o errors. El govern rus per televisió mostra imatges netes de la guerra, soldats en formació, tancs..., no mostra atacs, no mostra destrucció a edificis, hospitals o escoles, no mostra ferits o morts, no mostra població angoixada. Mostren mapes d'avenç militar, mostren els èxits.

Les nostres televisions europees fan el mateix, però a l'inrevés: mostren destrucció, atacs a infraestructures, calefacció, llum, aigua potable, ponts, centrals nuclears, que afecten de manera greu el manteniment de la vida, mostren la desesperació de les persones, mostren les llargues cues de refugiats i el malson pel qual estan passant, mostren els ferits, els morts, els danys a les cases; mostren la seva resistència a l'exèrcit rus, un exèrcit que no pot amb ells. Nosaltres veiem el patiment de la gent, empatitzem amb ells i deixem que les emocions guiïn les nostres decisions.

Sabem que els principals atacs tenen lloc en territori d'Ucraïna a la zona

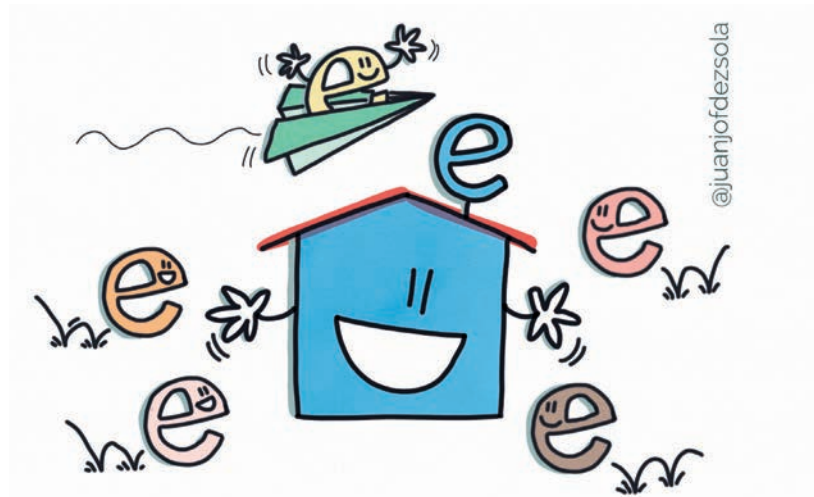
del Donbass, veiem els atacs russos, però no veiem els atacs de l'exèrcit ucraïnès al seu propi territori i contra la seva pròpia població. Veiem la guerra en clau de bons i dolents, els dolents els russos i els bons els ucraïnesos. Però tots sabem que, en una guerra, la línia que separa el bé del mal és molt fina i és el vencedor el que dirà qui estava en el bàndol dels bons i qui en el bàndol dels dolents. Durant la Segona Guerra Mundial els atacs de la resistència francesa eren classificats de terrorisme, per al bàndol contrari eren actes d'alliberament. En perdre la guerra els alemanys, la història els ha anomenat herois i els ha condecorat.

Les cròniques de guerra no mostren veus crítiques, els debats televisius no ajuden a la reflexió i a la raó, no ajuden a cercar respostes, no ajuden a impulsar la diplomàcia que fomenti un «alto el foc» i la cerca de solucions negociades.

Tenim uns mitjans de comunicació que fomenten emocions, reaccions primàries, per sobre de la raó. Aquest periodisme ens manipula a través de les emocions i ens condueix a donar suport a les accions que portaran a terme els nostres governs, incrementar la despesa militar, comprar més armes o enviar armes a la guerra. Molt poc de ressò es fan de les paraules del papa Francesc que demana parlar i dialogar.

En una guerra la línia que separa el bé del mal és molt fina i és el vencedor el que dirà qui estava en el bàndol dels bons i qui en el dels dolents

Educació amb generositat i gratuïtat

Per poder treure alguna cosa del teu alumne no n'has d'esperar res, i al mateix temps, mai no pots deixar d'esperar-lo a ell

JORDI CABANES
Director del Col·legi
Abat Oliba-Spínola

Celebro molt que *Catalunya Cristiana* hagi començat aquesta nova secció dedicada a l'educació i m'honora molt que m'hagin proposat de participar-hi, perquè pensar, discutir i escriure sobre educació m'agrada molt. Encara que, de fet, m'agrada més *viure* l'educació. I dic *viure* en lloc de *dedicar-m'hi* per una raó senzilla: la veritable educació no és una dedicació a temps parcial, és una vocació vital. I vital vol dir, precisament, això, que t'hi va la vida... Deia el nostre mestre Pau López Castellote, ACS, que el professor hauria de ser algú que se sentís cridat a fer aquesta feina fins i tot de franc (i l'escola —afegia— és la institució que ha d'impedir de totes totes que això passi...).

Aquest és un concepte fonamental en qualsevol relació educativa, la gratuïtat. I no em refereixo, naturalment, al preu; sinó a un fenomen molt més profund: el professor ha d'entrar a la relació educativa no només amb generositat, sinó també amb la màxima gratuïtat, és a dir, no només no esperant res a canvi sinó sense esperar res de l'alumne.

Com? No esperar res de l'alumne? Vols dir...? No dieu sempre que cal fugir de l'escepticisme?

Hi ha una diferència cabdal, determinant, entre l'esperança, que no s'ha de perdre mai, i les expectatives, que sempre són contraproduents. L'espe-

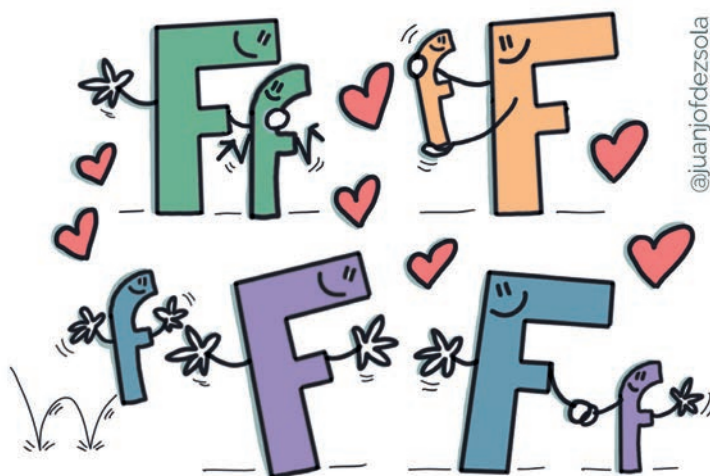
rança (combinada amb grans dosis de paciència, això sí) permet ajustar els temps de l'educador amb els temps de l'educand. Temps que, com ja deveu sospitar, no solen coincidir. El gran risc de tota proposta educativa és la pretensió. Paradoxalment, per poder treure alguna cosa del teu alumne no n'has d'esperar res i, al mateix temps, mai no pots deixar d'esperar-lo **a ell**.

El pintor belga René Magritte té un quadre meravellós que es titula *La clari-vidència*, i mostra un pintor que té un ou com a model però, en canvi, està pintat un ocell. És la metàfora perfecta de l'ensenyament: hem de tractar els nostres alumnes, en la perspectiva de l'*acollida* educativa, no pel que fan sinó pel que són i, en la perspectiva del *recorregut* educatiu, pel que podrien arribar a ser. Així, doncs, la **possibilitat** educativa és inversament proporcional a la pretensió amb què afrontem la **relació** educativa.

Recordem que la grandesa —i el gran inconvenient— de l'educació és la llibertat de l'alumne i, per tant, no podem pensar la nostra tasca en termes de «solució» educativa, sinó de «posició» educativa. Armats de la certesa que el cor de l'home està ben fet i de l'esperança que el nostre educand mourà la seva llibertat cap el Bé i la Veritat a les que, sens dubte, està cridat.

L'obertura a la vida, una vocació

No estem arruïnant
la vida de ningú en
no poder «donar-li fills»

VENANCIO CARRIÓN ARMERO
President de Naprotec Associació

L'obertura a la vida no implica necessàriament el naixement d'un fill; de fet, biològicament les opcions són molt limitades, però Déu requereix la nostra obertura perquè arribi a realitzar-se.

El matrimoni se santifica quan vetlla per respectar el doble significat de l'acte conjugal: que sigui unitiu i procreatiu, un repte difícil en una societat que ens proposa relacions tancades a la vida i que els fills vinguin sense necessitat de relacions.

Durant molts anys, en la formació dels promesos, s'ha insistit en els mètodes naturals com a mitjà que ajuda a la «planificació familiar». Cal mirar més enllà, els mètodes són grans aliats en la santificació matrimonial, ens ajudaran a viure l'obertura a la vida de manera conscient i lliure, això sí, evitant el risc de la mentalitat anticonceptiva que es pot donar.

Cada cop trobem més matrimonis on no arriben els fills, matrimonis on l'obertura a la vida és tan conscient que fins i tot «busquen» l'arribada dels fills amb l'ajuda del registre del cicle, però els fills no venen.

En aquesta situació, hem d'estar atents per no sentir-nos com un «problema», sobretot si ens han diagnosticat causes que poden es-

tar afectant la fertilitat. No estem arruïnant la vida de ningú en no poder «donar-li fills», som davant d'una situació, els nostres actes conjugals segueixen sent fecunds, perquè la fecunditat es dona quan hi ha obertura a la vida, no només amb l'arribada del fill tan esperat.

La societat ens porta a viure d'una manera que fa molt difícil l'arribada dels fills: no seguim el rellotge biològic i això complica les condicions fisiològiques òptimes, a més es donen causes derivades de l'alimentació i el mode de viure. Per això les tècniques de reproducció troben un públic que es deixa seduir per la «immediatesa» i la promesa que possiblement seran pares en el següent intent.

Les tècniques de reproducció no serien un problema si es dediquessin a ajudar en la salut. Però són «substitutives»: es substitueix l'acte conjugal i en la donació de gàmetes es substitueix també els pares. En les tècniques se'ns proposa aconseguir un desig, però en moltes ocasions no s'aconseguirà, i aquest camí pot conduir a la desesperació, fins i tot a la ruptura del matrimoni.

En l'article vinent tractarem què es pot fer davant les situacions on no arriben els fills.

«La mancaça d'estudis humanístics fa la societat més fàcil de manipular»

El Dr. Albert Viciano Vives és el nou degà de la Facultat Antoni Gaudí

Mn. Albert Viciano al seu despatx amb un retrat d'Antoni Gaudí, obra de Ricard Opisso.

La Facultat d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí (FHEAG), que forma part de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, acaba de fer vuit anys. Aquest nou curs comença amb el relleu del degà: després d'una bona tasca de consolidació en tot aquest període inicial, el Dr. David Abadías Aurín passa el testimoni al Dr. Albert Viciano Vives, que fins ara n'era el vice-degà. Per a Viciano, la Facultat ret a l'Església a Catalunya un servei important pel que fa a l'estudi i la promoció del seu patrimoni històric i artístic.

Quin balanç fa d'aquests primers anys i quins són els reptes de futur?

El balanç és força positiu. He de donar les gràcies al que fins ara ha estat el seu primer degà, el Dr. David Abadías, que ha aconseguit que la Facultat funcioni plenament: oferim un grau, dos màsters i un doctorat, és a dir els tres cicles que una Facultat ha de tenir segons la llei universitària de Bolonya. Els dos màsters són: un en Història, Arqueologia i Arts Cristianes i un altre en Patrimoni Musical Litúrgic, dirigit

pel Dr. Jordi-Agustí Piqué, *osb*, i el Dr. Josep Alsina Masmitjà. A més, tenim una Diplomatura de Música Sacra. També cal dir que comptem amb un equip de professors excel·lent entre historiadors, arqueòlegs, experts en història de l'art, especialistes en arxivística, etc. Per altra banda, mantenim una bona relació amb la Universitat de Barcelona, amb la qual hem signat convenis de col·laboració. Comencem a ser coneguts fora de Catalunya i tenim alumnes de quatre continents. Durant aquests anys s'han defensat unes quantes tesis doctorals i bastants treballs de fi de màster.

El juny del 2020 va començar el conveni de col·laboració entre l'Ateneu Universitari Sant Pacià i la Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família, i es va erigir el Centre Internacional Antoni Gaudí, dirigit per la Dra. Rosa Ribas.

Pel que fa als reptes, el principal és augmentar el nombre d'alumnes, cosa que implica donar-nos a conèixer més. Per aconseguir-ho, cal encara més promoció de la que ja fem. Com que la FHEAG s'integra dins de l'Ateneu Universitari

«L'Església s'ha d'implicar en el món de la cultura des de la seva tasca evangelitzadora»

Sant Pacià, i està previst que d'aquí un temps la Santa Seu l'elevi a Universitat Pontifícia, pensem que aquest canvi també facilitarà que es matriculin més alumnes a la nostra facultat. Amb aquesta finalitat de donar-nos a conèixer millor, hem tirat endavant cursos d'extensió universitària i aules obertes adreçades a un públic ampli de la societat, i continuarem fent-los.

Quines activitats fetes els darrers anys destacaria?

A més d'alguns congressos científics, la FHEAG dintre del marc de l'Ateu Universitari Sant Pacià organitza anualment des del 2017 unes *Jornades de les basíliques històriques de la ciutat de Barcelona* sota la direcció de l'arqueòloga Julia Beltrán de Heredia, que han tingut bona acollida en la societat barcelonina. Entre les tasques del Centre Internacional d'Antoni Gaudí i els seus col·laboradors han tingut lloc cursos sobre la persona de Gaudí i també sobre espiritualitat i art contemporani. També s'organitzen cursos, en col·laboració amb *Catalonia Sacra*, sobre guiatge del patrimoni cultural de l'Església. A més, a l'estiu els estudiants tenen la possibilitat de participar en unes excavacions arqueològiques a les Illes Balears.

El servei de publicacions de l'Ateu Universitari Sant Pacià inclou dues col·leccions (*Studia Historica Tarraconensia* i *Studia Archaeologiae Christianae*) en què els professors de la FHEAG publiquen els seus treballs de recerca. També s'hi han publicat les actes dels congressos que la FHEAG ha organitzat des de la seva fundació.

En una època de crisi com la nostra, quina contribució específica pot fer el saber humanístic a la societat?

Actualment, els estudis humanístics a totes les universitats europees i en els plans d'estudi del batxillerat han perdut pes. Les noves generacions no estan tan ben formades en història, filosofia o lletres clàssiques. Això ha implicat un empobriment espiritual i cultural, i ha portat més superficialitat a l'hora d'entendre la vida. La manca d'estudis humanístics empobreix l'esperit crític i fa que la societat es torni més voluble i fàcil de manipular a través de la propaganda de qualsevol mena, ja sigui de caràcter econòmic o ideològic. Per tant, una Facultat com la nostra pot ajudar la societat a omplir aquest buit. Amb la formació humanística es dona a les persones i al conjunt de la societat una cosmo-

visió, una explicació del món més encertada, més completa. També forma l'esperit crític per saber què passa al món, què s'hi està fent de malament o de bo.

Moltes persones, quan entren als museus o a les esglésies, no acaben d'entendre què és el que contempen; tendeixen a fixar-se en les qüestions anecdòtiques però no aprofundeixen en allò que es representa en aquelles obres. La nostra Facultat ensenya precisament a aprofundir-hi. Molts dels nostres alumnes en el futur treballaran en el camp del patrimoni amb un bon bagatge humanístic, i això ajuda a elevar el nivell cultural de la societat.

Com explica la tendència general a arraconar el saber humanístic?

Jo diria que la causa s'ha de buscar en una visió dels estudis, tant del batxillerat com dels universitaris, que no s'orienta a la formació integral de l'ésser humà sinó a la finalitat pràctica de situar-se a la vida, de trobar una sortida professional el més aviat possible. El que es dona, llavors, a l'estudiant, són les habilitats pràctiques per aconseguir una feina. Es tracta d'un reduccionisme, perquè la formació, des de l'antiguitat clàssica i fins a

Visita guiada al monestir de Poblet dels membres de l'Associació Fotogràfica de Catalunya.

«La nostra Facultat és creadora de cultura perquè forma cristianament els agents culturals de la societat»

finals del segle XX, s'entenia com una formació integral, que anava més enllà dels necessaris estudis tècnics. Amb la valoració gairebé exclusiva de l'aspecte pràctic es pot ensenyar com guanyar unes oposicions o treure's un concurs de mèrits, però s'arraconen les matèries que no serveixen per a aquesta finalitat. I, com ja he dit, els efectes d'aquesta marginació són tots empobrïdors.

Davant d'aquesta erosió del saber, l'Església, com va passar a l'Edat Mitjana, hauria d'assumir el paper de garant i creadora de cultura?

Primer de tot haig de dir que la missió de l'Església no és essencialment crear cultura, sinó evangelitzar, anunciar el Regne de Déu. L'Església no és un agent cultural. Ara bé, quan l'anunci de l'Evangel·li fa l'efecte que ha de fer —que és la conversió—, la persona i la societat canvien i es cristianitzen. És aleshores que s'originen noves formes culturals amarades de la predicació de l'Evangel·li. Això és el que l'Església ha fet al llarg dels segles, generar un marc cultural impregnat de valors cristians.

Però la societat actual està se-

cularitzada, ja no és pròpiament cristiana. Per tant, l'Església s'ha d'implicar en el món de la cultura des de la seva tasca evangelitzadora. En aquest marc, la nostra Facultat és garant i creadora de cultura perquè forma cristianament els agents culturals de la societat.

Creu que és possible per al catòlic mitjà del segle XXI viure la fe sense una cultura mínima?

La complexitat d'aquest món secularitzat ja no ho fa possible. Quan al segle XIX va començar la secularització, una reacció va ser idealitzar el model de creient que es regia per «la fe del carboner». Era una visió d'un cristià senzill que fonamentava la seva fe en el fideisme, en la fidelitat a la tradició... Es creia que aquest model servia per defensar-se de la secularització, i que així la persona difícilment esdevenia agnòstica o atea. Però ja s'ha vist que això no ha estat així, que només amb «la fe de carboner» un cristià difícilment s'aguantava. Avui tenir una cultura mínima és imprescindible per entendre el món en què vivim, amb els seus aspectes positius i negatius. En canvi, sense cultura ens acabem tancant, i en tancar-nos no podem influir al nostre voltant, perquè no coneixem el món, no el podem estimar i no el podem jutjar. Cal tenir cultura per implicar-se cristianament en el món. En tenim un bon model en Antoni Gaudí, el qual posseïa una bona cultura i entenia el món contemporani que va viure, cosa que li va facilitar irradiar la fe cristiana a través del seu treball artístic.

FACULTAT ANTONI GAUDÍ

C/ Diputació, 231, Barcelona
Tel. 934 534 925
www.facultatantonigaudi.cat
secretaria.antonigaudi@edusantpacia.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Crítica constructiva

Benvolgudes i benvolguts, Jesús no sentia cap predilecció pels poderosos d'aquest món. El mateix elogi a Joan Baptista que veiem a l'Evangeli d'aquest tercer diumenge d'Advent (Mt 11,2-11) ho deixa entreveure, tot lloant també la gent que anava al desert a veure el Precursor: «Què heu sortit a contemplar al desert? [...] Un home vestit refinadament? Els qui porten vestits refinats viuen als palaus dels reis!» (Mt 11,7-8). Els qui anaven al desert no era gent d'aquella que es deixa seduir per la pompa i el luxe dels grans de la terra. Els oients de Joan no haurien estat, probablement, seguidors assidus dels programes que avui s'especialitzen en els reportatges sobre la vida social i íntima dels famosos de torn, dels reis i dels aristòcrates.

Per més que l'Evangeli contingui el manament de l'obediència a les lleis justes de l'autoritat civil, Jesús, molt sovint, parla dels governants i dels reis en un sentit pejoratiu, que no predisposa pas al respecte i a la lloança incondicionals. En aquest sentit, fa ressaltar el despotisme reial. Diu Jesús: «Els reis de les na-

cions les dominen com si en fossin amos, i els qui tenen poder damunt d'elles es fan dir benefactors. Però vosaltres no heu d'actuar pas així» (Lc 22,25-26). D'altra banda, anuncia la futura acció persecutòria de les autoritats reials contra l'Església: «Us conduiran davant els governadors i els reis, perquè doneu testimoni davant d'ells i davant els pagans» (Mt 10,18). D'aquí que Jesús se senti identificat amb la causa de Joan i li surti aquest gran elogi: «Us ho asseguro: entre els nascuts de dona no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista» (Mt 11,11). De fet, en el moment d'aquest elogi per part de Jesús, Joan es troba a la presó, la residència habitual dels profetes, perquè s'ha enfrontat intrèpidament amb Herodes que més tard el farà decapitar (cf. Mt 14,10). Amb tota aquesta panoràmica, ni Jesús ni Joan donarien el tipus del prelat cortesà i llausanger del monarca. El sol de la grandesa reial no els fa fred ni calor.

Tant Jesús com Joan admeten l'autoritat, però es permeten de criticar-la. No és una contradicció. És una manera humana i digna d'oïre

i de contribuir al bé comú. La crítica pot ser constructiva. És al revés de l'adulació, que és sempre dissolvent i destructiva. El qui adula l'autoritat la corromp: la tempta perquè es torni antisocial i irresponsable.

Com afirma el Concili Vaticà II, l'Església «no ha de posar la seva esperança en els privilegis que l'autoritat civil li concedeix; més aviat renunciarà a l'exercici de certs drets legítimament adquirits, sempre que consti que el seu ús fa dubtar de la sinceritat del seu testimoniatge [...]». Que sempre i arreu, però, li sigui permès de predicar la fe amb veritable llibertat» (GS 76). És de Jesucrist i dels profetes que l'Església ha après a «exposar el seu judici moral, fins i tot sobre coses que afecten l'ordre polític, quan ho exigeixen els drets fonamentals de la persona o la salvació de les ànimes» (GS 76). I és de Jesucrist i dels profetes que l'Església ha après a criticar-se enèrgicament els seus propis defectes —passats o actuals—, per tal de conèixer-los i corregir-se'n (cf. GS 43).

Ben vostre.

«Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí» (Mt 3,3)

ROMÀ CASANOVA
Bisbe de Vic

Una de les figures rellevants del temps d'Advent és sant Joan Baptista. El precursor de Jesús és qui prepara els camins del Senyor, fent realitat les paraules del profeta Isaïes (40,3) quan aquest anuncia el retorn del poble d'Israel de l'exili a la terra promesa. És això el que és adient en el temps que ens prepara per al Nadal de nostre Senyor Jesucrist: preparar els camins per a rebre el Salvador, que ja és a prop.

El missatge clar i contundent de Joan Baptista és la presència de Déu enmig nostre. Ell anuncia el Regne de Déu: «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop» (Mt 3,2). Un aspecte del misteri de l'Advent no és solament que el Senyor està venint, sinó que també es fa present la visita de Déu a les nostres vides, al nostre món. La força de la paraula de Joan té la finalitat de desvetllar el cor enfront de la imminència de l'arribada del Senyor.

Com ja és sabut, la conversió ha de ser l'actitud pròpia del cristià tostemps. Sempre necessitem, donada la nostra condició de pecadors, la conversió en els nostres cors. La paraula grega amb la qual s'expressa el concepte de conversió és *metanoia*. La qual manifesta la necessitat d'un canvi de mentalitat. Convertir-se és posar-se de cara, i no

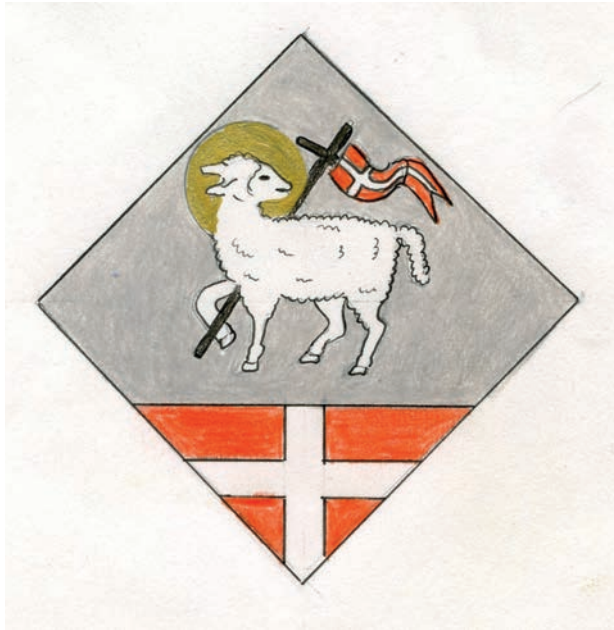
pas d'esquena, a la veritat. Com més hom camina d'esquena a la veritat més se n'allunya. En el fons és caminar allunyant-se de Déu. Convertir-se és no negar-se a obrir el ulls de l'enteniment i del cor a la veritat i a l'amor. L'actitud contrària a la conversió és la de viure d'esquena a Déu i al seu regne.

El missatge del Baptista, a més de la conversió i la certesa del regne de Déu entre nosaltres, és el seu aspecte de precursor, el qual és molt adient en els temps que ens pertoca de viure. Perquè Déu no és present en el cor de molts dels nostres coetanis; solament és per a molts una simple idea en el cap d'alguns que no té res a veure amb la realitat. Els qui creiem en Crist hem d'obrir una ruta al Senyor amb el nostre testimoni de vida. Els qui creiem en Jesucrist hem de viure amb radicalitat el do de la fe que hem rebut, amb totes les conseqüències: fent allò que ens és propi i que molts no fan; i no fent allò que la nostra fe ens diu que no s'ha de fer, encara que tothom ho faci. Vivint així, d'acord amb la nostra fe, serem precursors del Senyor quan ens preguntin el perquè de la nostra existència. Llavors serà el moment de donar raó de la nostra esperança (cf. 1Pe 3,15).

COMENTARI DE LA PARAULA

Ets tu el qui ha d'obrar-ho, o n'hem d'esperar un altre?

GLORIA MONÉS

Ens trobem ja en el tercer diumenge d'Advent i encara no hem tingut l'avinentsa de parlar de Joan el Baptista, precisament la figura central d'aquest temps d'Advent que precedeix la festa de Nadal. I, a més, ens haurem de conformar amb el passatge que llegirem avui. Sabem que «Herodes havia fet agafar Joan, l'havia encadenat i el tenia tancat a la presó, a causa d'Herodíes, la dona del seu germà Filip» (Mt 14,3). Quan Jesús, però, va saber que Joan havia estat empresonat, deixà de batejar en el Jordà (cf. Jn 3,22.26;4,1) i es retirà a Galilea (Mt 4,12). Les obres que realitzà a Cafarnaüm tingueren gran ressonància i arribaren a oïda de Joan que estava a la presó. El missatge que aquest li transmet per mitjà dels seus deixebles, segons la versió del Còdex Beza: «Ets tu el qui ha d'obrar-ho, o n'hem d'esperar un altre?», reflecteix el gran impacte que li havien produït «les obres» que Jesús anava fent entre els malalts i desvalguts. Sense dubtar de Jesús, Joan Baptista s'es-

tranya de les obres que Jesús està realitzant, ja que, a parer seu, no es corresponen amb el tipus de Messies que ell havia predit. Jesús no respon amb paraules, sinó amb fets indiscutibles que inauguraven l'era messiànica, sense però fer recurs a cap tipus de violència, com la majoria esperava, sinó amb tota mena d'obres d'amor i alliberadores. A fi d'evitar males interpretacions per part dels deixebles de Joan que adoraven el seu mestre, formula en positiu una advertència que les talli de soca-rel: «I feliç és aquell qui no s'escandalitzi de mi!» Amb Joan ha culminat una època preparatòria de l'adveniment del Messies; Jesús ha inaugurat els temps del Regne: «En veritat us dic: entre els nascuts de les dones no n'ha aparegut cap de més gran que Joan Baptista.» No es podia fer un elogi més gran d'un humà i, a la vegada, més aclaridor de la nova època que aquell preanunciava: «Tanmateix, el més petit en el Regne dels cels és més gran que ell.»

JOSEP RIUS-CAMPS
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

Podem afirmar que els textos d'Isaïes parlen del naixement de Jesús?

Henri Bergson, filòsof i escriptor francès, a cavall del segle XIX i el segle XX, Premi Nobel de Literatura el 1927, va dir: «Un atzar massa constant és justament el contrari del mateix atzar.» Amb aquesta primera idea pretenc dir que són tantes les «coincidències» entre el que anuncia el profeta Isaïes i el que se'ns narra als Evangelis que resulta just el contrari de la pura coincidència. Vegem alguns dels indicis de relació entre la profecia d'Isaïes i el naixement i vida de Jesús de Natzaret.

—Segurament l'exemple més clar i contundent sigui Isaïes 7,14: «La noia que ha d'infantar tindrà un fill, i li posarà el nom d'Emmanuel.» Aquestes paraules les recull Mateu en el seu evangeli.

—Sens dubte, el que més similitud té respecte del text escrit és Isaïes 40,3: «Escolteu una veu que crida: "Obriu en el desert un camí al Senyor"» amb Mt 3,3 en què se cita expressament Isaïes i es repeteix aquesta frase amb tan sols un variació en la puntuació: «De Joan parlava el profeta Isaïes quan deia: "És la veu d'un que crida en el desert: Prepareu el camí del Senyor, aplaneu les seves rutes."»

—I més enllà dels evangelis de la infància de l'Evangeli de Mateu, i per tant més enllà dels naixement de Jesús, però lògicament confirmant el que Isaïes i els evangelis diuen de la mateixa persona, trobem els quatre cants del Servent, anunci de la Passió i Redempció del Senyor Jesús. Els passatges són: Is 42,1-9; 49,1-6; 50,4-11 y 52,13-53,12.

Especialment aquest darrer, el capítol 53, ens anuncia la Passió del Senyor amb una «coincidència» tan detallada que ens convida a creure que rere els escrits del profeta Isaïes només hi pot haver la inspiració divina que ens anuncia el seu pla de salvació i felicitat.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III d'Advent

Lectura primera

Is 35,1-6a.10

Déu mateix us ve a salvar

Lectura del llibre d'Isaïes:

La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig. Li han estat donades la glòria del Líban, les gales del Carmel i de Saron. Són ells els qui veuran la glòria del Senyor, la majestat del nostre Déu. Enrobustiu les mans que es deixen caure, afermeu els genolls que no s'aguanten. Digueu als cors al·larmats: «Sigueu valents, no tingueu por! Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar.» Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix saltarà com un cervol i la llengua del mut cridarà de goig. Tornaran els qui el Senyor ha rescatat, entraran a Sió cridant de goig i una alegria eterna coronarà els seus caps. Hi haurà festes i alegria, i fugiran les penes i els gemecs.

Evangelí

Mt 11,2-11

Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Joan, que era a la presó, va sentir dir el que feia Crist, i va enviar els seus deixebles per preguntar-li: «Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un

Salm responsorial

145

El Senyor fa justícia als oprimits,
dona pa als qui tenen fam.
El Senyor deslliura els presos.

R. Senyor, veniu a salvar-nos.

El Senyor dona la vista als cecs,
el Senyor redreça els vençuts.
El Senyor estima els justos;
el Senyor guarda els forasters. *R.*

El Senyor manté les viudes
i els orfes,
i capgira els camins dels injustos.
El Senyor regna per sempre,
és el teu Déu, Sió, per tots
els segles. *R.*

Lectura segona

Jm 5,7-10

*Mantingueu fermes els vostres cors,
que la vinguda del Senyor és a prop*

Lectura de la carta de sant Jaume:

Tingueu paciència, germans, fins que vingui el Senyor. Mireu com el pagès espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l'hauran assaonada. Igualment vosaltres tingueu paciència, refermeu els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop. Germans, no us queixeu els uns dels altres, perquè no hàgiu de ser jutjats; penseu que el jutge ja és a les portes. Voleu, germans, un exemple de paciència en els maltractes? Preneu el que us donen els profetes que van parlar en nom del Senyor.

Al·leluia

Is 61,1

*L'Esperit del Senyor reposa
sobre meu, m'ha enviat a portar
la Bona Nova als desvalguts.*

altre?» Jesús els va respondre: «Aneu a anunciar a Joan el que veieu i el que heu sentit dir: els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la bona nova, i feliç aquell que no quedarà decebut de mi.» Mentre ells se n'anaven, Jesús es posà a parlar a la gent de Joan: «Què heu sortit a veure al desert? Una canya sacsejada pel vent? Doncs, què hi heu sortit a veure? Un ho-

me vestit delicadament? Els qui porten vestits delicats viuen als palaus dels reis. Doncs, què hi heu sortit a veure? Un profeta? Sí, ho puc ben dir, i més que profeta: és aquell de qui diu l'Escriptura: "Jo envio davant teu el meu missatger, perquè et prepari el camí." Us ho dic amb tota veritat: Entre tots els qui les mares han portat al món no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista; tanmateix el més petit al Regne del cel és més gran que ell.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI II)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 3)

Desembre

11. DIUMENGE

Diumenge III d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 25,1-6a.10 / Salm 145 / Jaume 5,7-10 / Mateu 11,2-11
SANTORAL: Damas I, p.; Daniel Estilita, monjo; Ida, vg.; Pau de Narbona, b.; Sabí, b.

12. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Nombres 24,2-7.15-17a / Salm 24 / Mateu 21,23-27. O bé: *Mare de Déu de Guadalupe (ML), Blanc.*
SANTORAL: Joana Francesca de Chantal, rel. i fund.; Sinesi, mr.

13. DIMARTS

Santa Llúcia (MO), Vermell. Lectures: Sofonies 3,1-2.9-13 / Salm 33 / Mateu 21,28-32
SANTORAL: Aubert, b.; Otilia, rel.

14. DIMECRES

Sant Joan de la Creu (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 45,6b-8.18.21b-26 / Salm 84 / Lluç 7,18b-23
SANTORAL: Diòscor, mr.; Just i Abundi, mr.; Nicasi, b. i mr.

15. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 54,1-10 / Salm 29 / Lluç 7,24-30
SANTORAL: beat Bonaventura de Pistoia, prev.; Cristiana, mr.; Urber, prev.; Valerià, b.

16. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 56,1-3a.6-8 / Salm 66 / Joan 5,33-36.
Barcelona, Girona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona, Terrassa, Urgell i Vic: **Sant Josep Manyanet (MO), Blanc.**
SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Azaries i Misael; beata Maria dels Àngels, rel.

17. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 49,1-2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1,1-17
SANTORAL: Esturmí, ab.; Francesc de Sena; Joan de Mata, prev. i co-fund.; Llätzer, b.

El Sant 14 DESEMBRE

Sant Joan de la Creu

Hi ha figures de l'Església que sobresurten per con-juminar d'una manera única la santedat i l'amor a les lletres. En són exemples destacats el beat Ramon Llull, santa Teresa de Jesús o sant Joan de la Creu (1542 – 1591), el nostre sant d'aquesta setmana.

Joan de la Creu va néixer en una família de teixidors castellans pobres. Dotat d'una sensibilitat espiritual extraordinària, als 21 anys va entrar al Carmel de Medina del Campo, on duia una vida més austera del que la mateixa regla demanava. La seva set de més ascetisme es va veure satisfeta quan va conèixer Teresa de Jesús, que havia començat la reforma del Carmel femení. La santa d'Àvila el va convèncer perquè fes el mateix amb la branca masculina. A partir d'aquell moment sant Joan de la Creu es va dedicar, no sense dificultats, a la renovació de l'orde creant els carmelites descalços. Va deixar per escrit la seva experiència mística amb poemes com el *Càntic espiritual*, síntesi perfecta d'espiritualitat i geni literari, que fa d'ell una de les grans figures de la literatura castellana. Va ser canonitzat per Benet XIII el 1726.

L'alegria i l'alliberament dels pobres van de bracet

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

La veritat és que la Jornada Mundial dels Pobres que va instaurar el papa Francesc, i que se celebra el diumenge anterior a Crist Rei, encaixaria perfectament en el III Diumenge d'Advent. En tots tres cicles litúrgics (A, B i C, segons Mateu, Marc i Lluc), les lectures subratllen que el benestar dels pobres és el signe messiànic per excel·lència, el signe que el Regne de Déu és ja entre nosaltres.

I no sembla que es tracti d'una pobresa simbòlica; es tracta d'alliberar realment els qui més pateixen d'allò que els impedeix viure amb plenitud, i que sovint és fruit de la indiferència, de la injustícia o de la desigualtat. Sense por (diu Isaïes) i amb paciència (afegeix Jaume). I encara, si llegim l'evangeli del cicle C (Lluc 3,10-18), el llenguatge encara és més clar: els pobres s'alliberen amb la nostra implicació personal: compartint allò que tenim i no abusant dels qui tenim a prop. Aquesta és la Bona Nova.

Hi ha dos trets més que són comuns als tres cicles: l'afirmació que Joan és profeta i missatger, i l'alegria desbordant pel Regne de Déu.

De fet aquesta alegria és la que s'expressa en l'antífona d'entrada, un fragment de la carta de Pau als Filipencs

(4,4-5): «Viviu sempre contents en el Senyor», en llatí *Gaudete*. I aquest *Gaudete* és el que ha donat nom a aquest Diumenge d'Advent. Estem contents... i fem una mena de pausa en el rigor d'un temps de preparació i de vetlla. Per això, si es vol, el color dels ornaments litúrgics s'endolceix i passa del morat al rosa.

Quant als profetes, el bisbe auxiliar de Managua, Silvio José Báez, persona ben compromesa amb el seu poble i molt bon biblista, diu en una conferència que podeu trobar fàcilment a YouTube que una societat sense profetes esdevé ben aviat una societat indiferent als pobres, i una Església sense profetes es torna rígida i replegada sobre ella mateixa. El profeta sempre entra en contacte amb una realitat dolorosa per transformar-la, seguint el fil de la gran experiència del poble d'Israel: l'Èxode. Ho fa amb el testimoni, amb l'escolta i amb la Paraula. Consola, dona esperança... i sol provocar crisis institucionals, civils i religioses, justament perquè assenyalava allò que causa la injustícia. I és que no podem anar cap a Déu si ignorem els altres.

Tant de bo sapiguem viure a fons el do de profecia que hem rebut pel Baptisme.

Mn. Xavier Blanco, nou president del Moviment Ecumènic de Sabadell

REDACCIÓ

Mossèn Xavier Blanco i Castro és el nou president del Moviment Ecumènic de Sabadell des de la reunió que l'entitat va celebrar l'11 d'octubre passat. Mossèn Xavier és actualment rector de les parròquies de Sant Esteve, a Castellar del Vallès, i de Sant Feliu del Racó, les quals es troben adscrites a l'arxiprestat de Sabadell Centre-Sud, del bisbat de Terrassa.

El Moviment Ecumènic de Sabadell continuarà treballant, així, pel diàleg i l'amistat entre persones i confessions cristianes tant de la ciutat de Sabadell com del seu àmbit geogràfic més immediat, per si mateix o en col·laboració amb altres entitats públiques i privades.

En aquest sentit, un cop recuperada la presencialitat a les reunions mensuals, es va anunciar que la Pregària per la Unitat dels Cristians 2023 es tornarà a celebrar al mes de gener, tal com s'havia fet sempre abans de la pandèmia del Covid. Quant a la resta d'activitats, el Moviment Ecumènic de Sabadell anirà

informant a través dels mitjans de comunicació i de les xarxes socials.

Finalment, Antoni Ibáñez, president sortint, va agrair molt el suport i l'afecte que ha rebut de tothom durant els vuit anys en què ha treballat al capdavant de l'entitat.

Perfil biogràfic

Químic de professió, Mn. Xavier Blanco va entrar al Seminari als 27 anys. De seminarista s'hi va estar a la seva parròquia, al barri de Santa Eulàlia de l'Hospitalet. Després, va estar dos anys més a la basílica de la Mercè de Barcelona, i l'últim any de Seminari el va passar a la Garriga, on el van ordenar diaca i finalment capellà. Mn. Blanco també ha estat a Sant Esteve de Granollers, on hi va estar tres anys. El 2011 és nomenat vicari de Granollers i rector de Santa Eulàlia de Ronçana. També va ser rector de Montornès del Vallès. Posteriorment, va ser rector de Caldes, Sant Sebastià de Montmajor i Sant Esteve de Palaudàries.

Postals des d'Andalusia

Llums per al bisbe Osio

Els bisbes espanyols donen suport per majoria a la causa de beatificació d'Osio. Dos terços de l'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal amb dret a vot donen suport a la petició del bisbe de Còrdova, Demetrio Fernández. L'any 2025 es compliran 1.700 anys del Concili de Nicea i aquest horitzó temporal servirà per recuperar la rica història de la diòcesi de Còrdova, en relació amb el bisbe Osio. En una carta del prelat cordovès als prelats es ressalta la importància d'Osio (256-357), com a catequista de l'emperador Constantí que el va dur al baptisme o com a president del Concili de Nicea (325).

Davant d'aquesta notícia que il·lumina, sens dubte, la història de l'Església andalusina, el bisbe de Còrdova ha comentat que «a Occident ha pesat sobre Osio una certa "llegenda negra" que els historiadors i investigadors han aclarit per fer veure que no és un heretge, i en un moment com el que vivim d'unió d'Orient i Occident, seria bo estendre el culte a l'Església universal, ja que Osio va ser un dels personatges més importants de l'Església universal i, sobretot, de la del segle IV».

Còrdova va aixecar al centre de la seva capital un monument a Osio, que es pot contemplar al costat dels convents de les Religioses Clarisses i les Germanetes de la Creu. En els darrers temps s'ha examinat a fons la figura d'Osio, i se li ha assignat en la seva vida una gran capacitat de lideratge i prestigi enorme, destacant-se per la seva pietat, la seva fe recta, la seva vida íntegra i la seva virtut.

Notícia que engrandeix tot Andalusia, en el cor d'aquest Advent 2022. El «culte a Osio» ens tornarà la grandesa de la seva persona i l'esplendor de la seva tasca en l'Església universal.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Sobre l'article «Pujaran les pensions?»

He llegit l'article *Pujaran les pensions?*, del Sr. Joan Buscà i Ambrós, al número 2253 de *Catalunya Cristiana*. I em sap greu de dir-ho, però és un article que crea falses expectatives, ja que fa una anàlisi econòmica gens rigorosa. A més, és contradictori. Efectivament, diu que «aquest increment tan important ve del fet que les pensions, segons l'article 50 de la Constitució Espanyola (sic), s'han d'actualitzar d'acord amb la mitjana de l'IPC (Increment Preus del Consum) de l'any anterior». Bé, doncs a l'article 50 de la Constitució espanyola (vegeu el BOE) no hi ha ni una paraula de l'IPC, només diu que «...periòdicament actualitzadas».

També diu, per exemple, que «les persones que cobren una pensió mínima d'uns 1.005€ al mes», quan la pensió mínima és bastant inferior. No diu enlloc que fa anys que la Seguretat Social té dèficit i que s'ha hagut d'endeutar per poder pagar les pensions. Qualsevol economista seriós sap que, en un estat amb un deute públic oficial del 116% del PIB al segon trimestre d'enguany i amb l'evolució prevista de la demografia, la situació de la Seguretat Social no és sostenible i organismes de la UE han reclamat una reforma. Però no, el Sr. Joan Buscà acaba l'article dient que «...les pensions. Estan garantides per la Constitució i l'estabilitat del mercat laboral», malgrat que més amunt diu: «Malgrat que està escrit a la Constitució, hi ha molt (sic) anys que no s'ha complert.»

PERE MIRET

Contesto de forma curta i molt descriptiva amb una còpia literal del nou article 58.2, de la Llei General de la Seguretat Social, modificat per la Llei 21/2021, de 28 de desembre (BOE, 29/12/21), que entra en vigor l'endemà de la seva publicació.

Article 58.2: «A estos efectos, las pensiones de la Seguridad Social, en su modalidad contributiva, incluido el importe de la pensión mínima, se revalorizarán al comienzo de cada año en el porcentaje equivalente al valor medio de las tasas de variación interanual expresadas en tanto por ciento del Índice de Precios al Consumo de los doce meses previos a diciembre del año anterior.»

Per tant, aquest article s'aplica a les pensions que el Govern pagui a partir de l'1 de gener del 2023. Sr. Miret, també li recomano que llegeixi el Preàmbul III d'aquesta nova Llei, que explica el perquè d'aquesta novetat tan esperada pels pensionistes. Gràcies, Sr. Miret.

JOAN BUSCÀ I AMBRÓS
Economista i professor emèrit de la UB

Podeu enviar les cartes a:
redaccio@catalunyacristiana.cat

«La mort forma part de la vida»

La cineasta Griet Teck és l'autora del documental «Tocando el infinito»

MAC
Barcelona

El documental *Tocando el infinito*, dirigit per la cineasta belga Griet Teck, presenta les darreres setmanes de vida de tres persones (Rebecca, Fernand i Delphine). Tot i que saben que s'acosta el seu final, més enllà de la por i la tristesa, serà l'amor el que donarà autèntic sentit als seus últims instants. Distribuït per Bosco Films, el documental, de setanta-sis minuts de durada, s'ha exhibit ja en alguns cinemes i universitats; també es pot veure en format digital VOD (sota demanda). Per a més informació: tocandoelinfinito.com.

Què és el que l'ha portat a realitzar aquest documental?

Malgrat que els darrers moments de la vida poden arribar a ser dolorosos, volia mostrar que també hi ha molta bellesa i llum, esperança i gratitud. En aquests instants propers a la mort és quan es manifesta en tota la seva plenitud l'essència de la vida, que és l'amor. Tots sabem que la vida passa per diferents fases de creixement. Amb aquest documental he pogut adonar-me que en aquesta etapa final l'ésser humà continua creixent. Cadascun de nosaltres som una identitat única. La qüestió fonamental és com donar sentit a la nostra vida i, per tant, com donar sentit als nostres últims moments.

Per què a la societat occidental el tema de la mort és tabú?

Ens costa moltíssim parlar sobre aquesta última fase de la vida i assumir-la. Vivim d'esquena a la mort; pretenem negar-la. Potser per por a enfrontar-nos amb aquesta realitat. Cal acceptar que la mort forma part de la vida. És un pas més en el llarg camí de la nostra existència. Hem d'acceptar-ho amb naturalitat.

Va ser gaire dur el rodatge?

Sens dubte. Va ser una sensació molt intensa. Em trobava jo sola amb

aquestes persones, sense ningú més del meu equip. Vaig encarregar-me de tot: imatge, so... Mentre la pel·lícula anava prenent forma, d'una manera gairebé inevitable, va créixer un lligam molt estret amb la Rebecca, en Fernand i la Delphine. En un període relativament curt, em vaig veure obligada a acomiadar-me'n. Als seus familiars els vaig mostrar les imatges que anava enregistrant per tal que atorguessin la seva aprovació amb l'objectiu d'emetre-les en el documental. Era important que se sentissin bé amb el resultat final.

Què ha significat per a vostè aquesta experiència cinematogràfica?

Tot el procés de la pel·lícula —la preparació, el rodatge, l'edició...— ha estat una experiència profundament transformadora per a mi. He tingut l'oportunitat de conèixer persones meravelloses, que m'han ensenyat a albirar que, entre tanta desolació, preval la bellesa. Sens dubte, vaig ser testimoni privilegiada d'haver compartit, des de l'estimació i el respecte, els seus darrers moments. He après que no cal tenir por a la mort.

«L'essència de la vida és l'amor»

«Entre tanta desolació, preval la bellesa»

Agustí Codinach

En aquests moments finals, què és el més important: les paraules, les mirades, els gestos...?

Poder expressar els sentiments obertament, sense cap mena de pudor. Tots els petits detalls compten. Durant tres anys, he treballat intensament amb equips de cures pal·liatives, els quals han resultat ser el fil conductor al llarg del documental. Tot i que es troben en un segon pla, hi són ben presents. L'acompanyament pal·liatiu és imprescindible. Aquests professionals no tan sols controlen el dolor físic, sinó també el dolor espiritual dels seus pacients.

En aquests moments només es valora el que és realment transcendent.

Sí. En aquesta situació no penses en coses materials. El que és veritablement valuós a la vida no és acumular coses, sinó acumular emocions. Arribem al món sense res i marxem sense res. Durant el rodatge, no tan sols em vaig enfrontar a una profunda vulnerabilitat, sinó també a la naturalesa finita de les nostres vides. Una de les temàtiques de la pel·lícula és la interconnexió entre els humans, que és com el cordó umbilical que uneix tota la meua obra cinematogràfica. Per exemple, a *Feel my love* (2014) abordava el tema de les persones amb demència o a *Lassus* (2019), la situació que pateixen les dones empresonades.

Griet Teck va visitar Barcelona el mes de novembre passat.

Bosco Films

Una pel·lícula sobre la bellesa de dir adeu.

Obertura a la dimensió transcendent

Lliurament de premis de la 19ena Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

MAC
Barcelona

Un dels actes més rellevants de la 19a Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya va tenir lloc el dimarts 29 de novembre a la basílica de la Sagrada Família. S'hi van lliurar el 5è premi de Cinema Espiritual i el 1r premi del Concurs de Treballs Audiovisuals sobre l'Espiritualitat i el Fet Religiós. Els guardons són reproduccions, respectivament, de l'estel de Betlem i de la tortuga de la base de la columna de Maria de la façana del Naixement del temple de la Sagrada Família.

El premi de Cinema Espiritual, instituït l'any 2018, es va atorgar al cineasta Imanol Uribe per la seva aportació a la construcció de la pau en temps difícils (*El proceso de Burgos, La muerte de Mikel, Días contados o Lejos del mar*), pel seu apropament a les persones vulnerables com els immigrants (*Bwana*) i per la seva defensa de les víctimes de les dictadures (*Miel de naranjas i Llegaron de noche*).

Enguany es concedia un nou guardó, que té com a objectiu donar a conèixer el treball d'estudiants d'escoles de cinema o de comunicació audiovisual. La primera edició del premi Concurs de Treballs Audiovisuals sobre l'Espiritualitat i el Fet Religiós va recaure en María Lorente pel seu curtmetratge *Helix Aspersa*, fet a l'escola de cinema Bande à Part.

El lliurament de premis, que va tenir com a mestre de cerimònies Mn. Peio

Sánchez, director artístic de la Mostra de Cinema Espiritual, va comptar amb la presència de Carles Armengol, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya; Esteve Camps, president delegat de la Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família, i Mn. Josep M. Turull, rector de la basílica de la Sagrada Família. «La vida espiritual sustenta la vida humana», va afirmar Mn. Peio.

Tant Imanol Uribe com María Lorente no van poder assistir al lliurament dels premis, però hi van ser presents a través de sengles missatges de vídeo. Els guardons van ser recollits per membres dels equips de producció dels seus treballs cinematogràfics.

El curtmetratge *Helix Aspersa* presenta el procés de transformació de la protagonista en un cargol, «des de la situació d'asfíxia existencial vers una llibertat que suposa renúncia i dolor», va explicar la directora i guionista de la pel·lícula. «Les coses no sempre tenen una explicació causal —va dir—; cal tornar a observar la vida com un misteri.» I va afegir: «Aquestes imatges són una invitació a desaccelerar-nos en aquest món tan vertiginós que vivim.»

Carles Armengol va posar en relleu que la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya encapçala l'organització de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya des del 2014. Aquest certamen cinematogràfic anual té com a finalitat «posar en valor l'espiritualitat a través del cinema, fer visibles les diferents manifestacions religioses a casa nostra i contribuir al diàleg interreligiós i a la cohesió social».

«La ignorància sobre el fet religiós és un problema per a la convivència», va constatar Armengol. «El cinema —va afirmar— ens pot ajudar a conèixer els nostres conciutadans.» Així mateix, va palesar la seva satisfacció per «la difusió i l'arrelament de la Mostra», que l'any vinent celebrarà els seus primers vint anys de vida.

Mn. Peio Sánchez, durant la seva intervenció a l'acte.

Agustí Codinach

Lula da Silva ha promès de posar «punt final a la desforestació».

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cal evitar la degradació de la selva amazònica!

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Hem de prendre consciència que si baixa el «nivell de vida» del conjunt forestal de la regió de l'Amazones és tota la humanitat la que se'n ressentirà. I això per què? Per moltes raons. I no és pas la principal la de conservar la gran producció d'oxigen que amb la funció clorofil·lica ens proporcionen els seus arbres, cosa que ha fet dir que els territoris de l'Amazones són «els pulmons de la Terra». Encara és més important l'acció que fa d'eliminació de l'anhidrid carbònic (CO_2), que tant ens contamina, ja que amb la fotosíntesi l'assimila i el fa passar a formar part del seu brancatge. S'ha calculat que la quantitat de CO_2 que emmagatzemen fulles, branques i troncs d'aquesta selva amazònica arriba a uns mil milions de tones i una quantitat semblant o superior el que contenen les arrels. I prou sabem que aquest gas carbònic, que amb tanta quantitat s'està emetent per les combustions industrials i vehicles, és el causant principal de la contaminació atmosfèrica i del canvi climàtic, que ens perjudica cada vegada més.

Per això ens hem d'alegrar que, al Brasil, Luiz Inácio Lula da Silva hagi guanyat les últimes eleccions, que li retornen el càrrec de president del Brasil per tercera vegada. És un home interessat en el que diem. Fa deu anys que els nivells de desforestació

de la regió de l'Amazones, gràcies a ell, van arribar a ser molt baixos. Però durant el temps que ha seguit, el tema en qüestió no ha anat tan bé. Amb la presidència de Jair Bolsonaro, els nivells de desforestació el 2020 arribaren al doble dels del 2012 i el 2021 al triple, un total de 13.000 km^2 (com la superfície de les províncies de Barcelona i Girona juntes). I és que aquest president va modificar les lleis de protecció de la selva tropical i va retirar finançament a les autoritats de supervisió. Però ara Lula da Silva ha promès de posar «punt final a la desforestació».

N'hi haurà prou amb el que faci aquest nou president? Heus aquí un interrogant ben obvi. Perquè, per molt important que sigui, no és només al Brasil que cal actuar per aturar el canvi climàtic. S'ha calculat que la selva de l'Amazones pot retirar dos mil milions de tones de carboni de l'atmosfera cada any, però això, si bé és una quantitat important, només arriba a una cinquena part del que actualment emet a escala mundial la combustió de materials fòssils. Hem de dir que no tan sols Lula, sinó tots els governs del món, cal que es responsabilitzin de protegir les selves i també, és clar, de reduir les emissions de carboni, si volem conservar habitable el nostre planeta.

GENT DE CASA

Teresa Toda i Juncosa

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Teresa Toda i Juncosa va néixer a la població de Riudecanyes el 19 d'agost del 1826, de família pagesa amb terres pròpies. El 7 de juliol del 1847, quan tenia vint anys, va contraure matrimoni amb Antoni Guasch Domènech, un home que poc després de casats va començar a maltractar-la i menystenir-la. Deu mesos després, el 28 de maig del 1848, van tenir una filla, Teresa. Les coses, però, no van canviar en absolut i continuaren els maltractaments i la vida dissipada del marit. A més, aprofitava les aventures militars d'aquells temps —guerra dels Matiners o segona carlinada— per anar amunt i avall sense treballar les terres.

En ple 1848, Teresa Toda va prendre una decisió insòlita en aquell temps: acudir als tribunals eclesiàstics. Obtingué una separació temporal de tres mesos i interposà una demanda de divorci, aprofitant l'absència del marit, que estava enrolat amb els carlins, per marxar a Tarragona amb la filla.

A Tarragona i orientada pel canonge Josep Caixal i Estradè, futur bisbe d'Urgell, va dedicar-se a les obres pietoses. Va projectar la fundació d'una

congregació per acollir noies orfes, pobres i abandonades. Eren temps difícils —el convuls segle XIX— i en aquells moments la guerra al Camp de Tarragona deixava moltes persones desamparades i abandonades en la misèria.

Finalment, el 1868 i aconsellada per Caixal, la mare Teresa Toda, que va adoptar el nom en religió de Teresa de Sant Josep, va instal·lar-se a Barcelona, juntament amb Dolors Cotó, Caterina Pera i la seva filla Teresa. Van formar el 1878 la primera comunitat de la Congregació de les Germanes Carmelites Tereses de Sant Josep. Les primeres constitucions foren aprovades el 1883. Amb casa pròpia des del 1885, poc després s'estengueren amb dues cases més a Barcelona i al Catllar, Reus, el Morell, Garidells, Vallmoll i la Masó.

Una vida intensa de treball la va portar a una vellesa prou precària de salut. Malalta i impedida en els darrers anys de vida, moria el 30 de juliol del 1898, als 72 anys, a Barcelona. Avui dia la congregació té cases a Barcelona, Madrid, Burgos, Lepe i Lleida, i també a la República Dominicana, Cuba, Xile, Colòmbia, Puerto Rico, Costa d'Ivori i Moçambic.

La filla de la mare Teresa Toda i Juncosa, Teresa Guasch i Toda (Teresa del Sagrat Cor de Maria), s'integrà des del primer moment a l'obra i l'afany de la seva mare, de qui va ser-ne una col·laboradora fidel. Va actuar conjuntament amb ella, de manera que, a la seva mort, va ser continuadora, amb la resta de germanes de la congregació, d'aquella obra que travessava fronteres i s'expandia arreu. De fet, en un proper article de *Gent de Casa* li dedicarem una semblança a aquella jove que va continuar l'obra de la seva mare, la mare Teresa Toda (Teresa de Sant Josep).

Teresa Toda Juncosa amb la seva filla Teresa Guasch Toda.

FRANZ JÄGERSTÄTTER

Resistir al mal

Ediciones Encuentro, 2022, 356 pàg.

Franz Jägerstätter, pagès austríac i catòlic fervent, va ser executat el 1943 per haver-se negat a servir a l'exèrcit nazi. Es publiquen per primer cop en castellà els seus textos, que inclouen cartes a la seva esposa Franziska i diverses reflexions sobre la vida cristiana escrites a la presó. Va ser beatificat l'octubre del 2007.

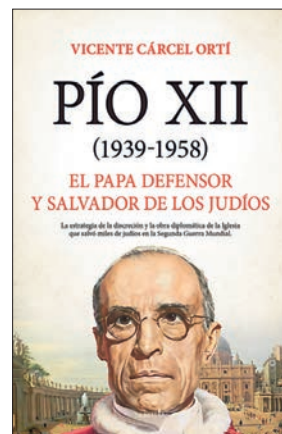

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Entrem dins del pessebre

Edicions Morera, 2022, 128 pàg.

En aquest monogràfic sobre l'univers pessebrístic, fra Valentí Serra de Manresa, gran estudiós de la cultura popular, ens ofereix una descripció de les principals característiques dels pessebres populars bastits segons la tradició catalana, alhora que fa una aproximació al simbolisme de les figures que en formen part.

VICENTE CÁRCEL ORTÍ

Pío XII (1939-1958)

Editorial Sekotia, 2022, 224 pàg.

Aquest llibre ofereix una síntesi del pontificat de Pius XII, i se centra en la seva excepcional defensa dels jueus. La seva veu, solitària en el silenci en què va caure Europa, va tenir la valentia de demanar la fi de les agressions i el cessament de la persecució religiosa. S'hi analitza també la llegenda negra sobre la seva figura.

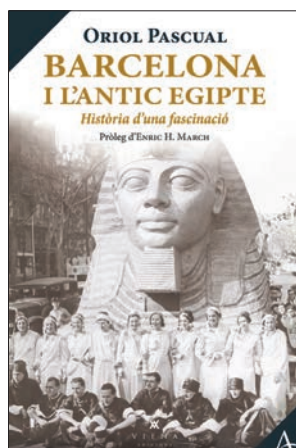

KAREN ARMSTRONG

Naturaleza sagrada

Editorial Crítica, 2022, 192 pàg.

Aquestes pàgines revelen les connexions més pregoneres entre els éssers humans i el món natural. Karen Armstrong, que va rebre el premi Princesa d'Astúries de Ciències Socials el 2017, ens convida a pensar i sentir de manera diferent per revifar el nostre lligam amb la natura i reconstruir-hi la nostra connexió.

ORIOL PASCUAL

Barcelona i l'antic Egipte

Viena Edicions, 2022, 216 pàg.

La seducció de l'antic Egipte ha deixat empremta en diversos indrets de Barcelona. En trobarem als cementiris de Montjuïc i del Poblenou, en edificis públics, com l'observatori Fabra, o en obeliscs commemoratius, com l'estàtua del llapis, però també en objectes quotidians o en la literatura de viatges.

ROSA BLASCO

Perturbación

Maeva Ediciones, 2022, 408 pàg.

Simonetta Brey s'ha establert a Menorca, on treballa com a metgessa de família. Durant una visita domiciliària, coneix la tràgica mort del net de la família Dolz Tudurí. Poc temps després mor també la Marianne, mare del nen, en estranyes circumstàncies. Serà llavors quan la Simonetta durà a terme una investigació.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andrusotorra@gmail.com

Una trena està formada per tres badies que s'entrellacen relligant estretament una porció de cabell. Aquesta és l'estructura simbòlica que fa servir l'autora francesa Laetitia Colombani (Bordeus, la Gironda, França, 1976) en la seva novel·la *La trena* («La tresse»).

La trena s'ha convertit en un dels fenòmens literaris dels anys de confinament per la pandèmia. I s'ha convertit també en un best-seller internacional. No és estrany, doncs, sinó reconfortant, venint d'on venim, que aquesta sigui una de les

Tres badies que s'entrellacen

poques estrenes de la nova temporada que ha recuperat les sessions sempre exhaurides.

Però encara és més reconfortant la reacció dels espectadors que, després de gairebé dues hores de representació, s'aixequen en massa per aplaudir dempeus l'obra que el quartet d'intèrprets, format per Cristina Genebat, Marta Marco, Carlota Olcina i Clara Segura, ha elaborat a partir de la novel·la de l'autora francesa.

Crec que una de les explicacions del fenomen és que la influència de la recent lectura de la novel·la fa que molts espectadors —potser hauria de dir més aviat «espectadores»— vegin reflectides a l'escenari les vivències i els reptes de les tres dones protagonistes. Recordem-les per a aquells que encara no hagin llegit el relat: es tracta de la Smita, que vol una

millor vida per a la seva filla marcada per la separació de castes de l'Índia i defugint un matrimoni concertat; la Giulia, que veu venir l'amenaça que el seu modest taller de perruques de Palerm se'n vagi a l'aigua; i la Sarah, una advocadessa del Quebec que concilia com pot la seva trepidant carrera professional amb la família monoparental i els fills en el moment que rep el sotrac del diagnòstic d'un càncer de mama.

Aquesta fusió de necessitats i inquietuds vitals exigeix a tres de les actrius (Genebat, Marco i Olcina) que interpretin una trena, mai més ben dit, de personatges, potser uns trenta personatges, en un exercici frenètic de canvi de vestuari, de registre, de gènere i de perfil que va del misticisme oriental a l'energia juvenil o l'esnobisme executiu. I què passa amb Clara Segura, que tanca el quartet? Doncs que en aquesta ocasió ha agafat la direcció i es reserva el paper de narradora per anar introduint la situació de les altres tres protagonistes i crec que per mantenir també la veu literària de Laetitia Colombani que hi és, inevitablement, darrere de la versió teatral. Després de la pròrroga que s'ha vist obligada a fer, a l'obra *La trena* li queda una llarga gira i potser una reposició.

© David Ruano

Les actrius Carlota Olcina, Marta Marco i Cristina Genebat en una de les escenes de l'obra «La trena».

«LA TRENA», a partir de la novel·la «La tresse» de Laetitia Colombani

TRADUCCIÓ I DRAMATÚRGIA:

Cristina Genebat i Marta Marco

INTÈRPRETS: Cristina Genebat, Marta Marco, Carlota Olcina i Clara Segura.

DIRECCIÓ: Clara Segura Crespo
Teatre Goya, Barcelona.

Fins al 18 de desembre i en gira

AMB BON HUMOR

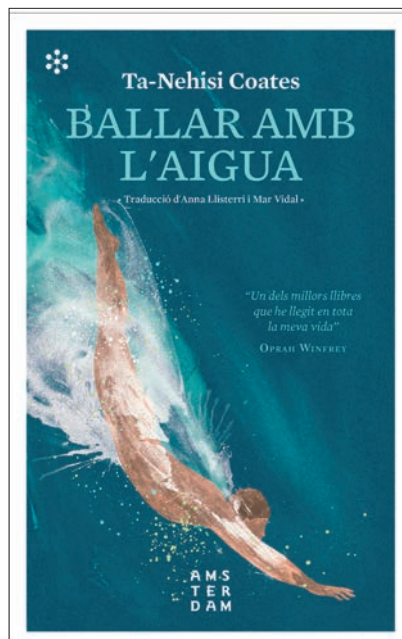

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Biblista

Néixer esclau

TA-NEHISI COATES

Ballar amb l'aigua
Amsterdam Llibres, 2022, 492
pàg.

Novel·la escrita en primera persona, combina el realisme amb la imaginació. L'Hiram ens va narrar les seves vivències com a esclau en una plantació de Virgínia en plena decadència econòmica, a causa, sobretot, de la sobreexplotació del terreny amb les plantacions de tabac (potser l'autor, sublimarment, adverteix en el nostre temps que la sobreabundància i el menysteniment d'allò humà pot ofegar-nos?). Vivències que tant de bo ningú no pogués explicar per irreals. Però l'esclavatge, sota diversitat de formes, és tan real avui com ahir. El tema, doncs, és actual, malgrat que el temps de la narració no ho sigui.

En gairebé cinc-cents pàgines, l'autor ens fa ser l'ombra de l'Hiram, som testimonis directes de les seves aventures, pensaments, desitjos... que s'enfronten amb la seva realitat: és negre i esclau, malgrat ser fill il·legítim (hi ha algun fill que sigui il·legítim?) de l'amo de la plantació. En la narració s'hi encaixen moments on la màgia d'uns poders extraordinaris alleuja el destí del protagonista; potser l'autor ens vol portar a un món distint del que viuen els seus personatges, potser per alleujar el pes lector de la crueltat humana, o bé, potser alimenta fantasiosament l'esperança que un món millor és possible.

Se'ns va dibuixant el perfil antropològic del mal, que té el seu origen quan hom es considera superior als altres, sigui quin sigui l'argument amb què s'ho justifica. Temàtica bessona de *La cabana de l'oncle Tom* (Catalunya Cristiana, 9 gener del 2022), no per això deixa exhaurit l'interès ni el relat de denúncia: la seva lectura captiva i, alhora, destrossa. Una diferència a destacar, al meu entendre, és que l'autor de *Ballar amb l'aigua* és i escriu amb llenguatge actual, mentre que a *La cabana de l'oncle Tom* hi ha un tipus de discursos de l'època de l'autora.

Es llegeix molt bé i penso que en això la traducció (a càrrec d'Anna Lliterri i Mar Vidal) hi ha tingut bona mà.

RAUXA

Futbol, futbol, futbol... (i II)

Encara que hi hagi algú que no senti cap interès pel futbol, l'hegemonia social de què gaudeix fa inevitable que hi acabi topant, ni que sigui en una conversa de carrer. Caldria ser eremita, i encara en un indret molt remot, per escapar de la seva omnipresència. El seu triomf és inqüestionable, i mínim l'espai per a la dissidència. Els debats entorn del món del futbol poden ser freqüents i encesos, però no posen mai en qüestió la seva privilegiada posició.

La nostra societat revoltada —tan avesada a criticar amb raó la corrupció de polítics, empresaris o banquers fins a arribar a qüestionar les mateixes entitats que representen— tot d'una es queda muda davant de l'esport rei. Al futbol se li perdona tot el que en la majoria d'àmbits no està permès; els jugadors i directius ja poden fer i desfer amb les seves ingents fortunes, ja es poden saltar les normes ètiques més elementals, que no es convocaran mai manifestacions davant dels estadis ni dels seus domicilis. No se n'escandalitza ningú. Més encara, la vida privada dels futbolistes serveix per mantenir distreta l'opinió pública. Tota aquesta permissivitat és aprofitada pels estats —i no només els autoritaris— per promocionar-se i blanquejar-se: pintant-se la cara amb els colors corresponents i fent onejar les banderes nacionals, els seguidors, engegats per la passió, no s'adonen que l'únic que fan és legitimar el poder estatal i neutralitzar qualsevol crítica o discrepància política. En temps de penúria i patiment, nosaltres mateixos ens inoculem el narcòtic.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

NADAL

El **diumenge 11 de desembre**, a les 18.00, concert de Nadal amb Òscar Candendo a la parròquia de la Mare de Déu del Roser (pl. Concòrdia, 1 - Barcelona).

PARES TEATINS

Concerts de Nadal: el **diumenge 11 de desembre**, a les 10.30, a favor de la Fundació Manos Providentes; el **divendres 16**, a les 20.30, a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dissabte 17**, a les 17.30, taquilla inversa a l'església de Sant Gaietà (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

CATEDRAL

El **dilluns 12 de desembre**, a les 18.30, missa a la cripta en honor a santa Eulàlia presidida per Mn. Robert Baró; el **dimarts 13**, a les 11.00, ofici en honor a santa Llúcia.

SEMINARI CONCILIAR DE BARCELONA

Del **dimarts 13 de desembre al dijous 22**, tió solidari: aliments per al santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda de Barcelona.

INTERIORITAT

El **dijous 15 de desembre**, a les 19.00, conferència *Hannah Arendt, natalitat i acció* amb Fina Bifulé presencial i en línia (info@espaipalau.com).

FRA VALENTÍ

El **dijous 15 de desembre**, a les 20.00, presentació del llibre de fra Valentí Serra *Entrem dins del pessebre. Un univers a les teves mans* amb l'autor i Josep Mañà a la Casa dels Entremesos de Barcelona (c/ de les Beates, 2 - Barcelona).

PREGÀRIA

El **dijous 15 de desembre**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco (salesians de Barcelona); el **dissabte 17**, a les 10.30, silenci i pregària. Informació: tel. 934 291 803.

BONAIGUA EN COL·LOQUI

El **dissabte 17 de desembre**, a les 12.45, concert *Sense Paraules* amb Guillem Pérez-Quer (c/ Jiménez Iglesias, 1 - Barcelona).

GERMANDAT NTRA. SRA. DEL ROCÍO

El **diumenge 18 de desembre**, a les 17.30, *Zambomba solidària* amb el cor *rociero* Raíces Casa de Sevilla de Sant Boi, el cor Hdad. Pastora del Alba, el cor Romero Colonia Egarense i el cor Hdad. Ntra. Sra. del Rocío Barcelona a favor de l'Hospital de Campanya Santa Anna (c/ Santa Anna, 29 - Barcelona).

Girona

TESTAMENT VITAL

El **dimecres 14 de desembre**, a les 19.30, conferència *El testament vital o document de voluntats anticipades* amb Imma Puig i Arturo Sancho al Casal Marià d'Olot.

Sant Feliu de Llobregat

BÍBLIA

El **divendres 16 de desembre**, a les 18.30, sessió *La història de Josep: la fraternitat perduda i retrobada* (Gn 37-50) amb fra Bernat Folcrà a la sala Mn. Vinyeta de Vilafranca del Penedès.

Tarragona

LLUM DE LA PAU

El **divendres 16 de desembre**, a les 19.30, acollida de la Llum de la Pau de Betlem a l'església de Sant Pau de Tarragona.

Terrassa

TAIZÉ

El **divendres 16 de desembre**, a les 20.45, pregària a l'estil de Taizé amb el tema *Preguem, despreguem-nos del que manca als altres* al monestir de Sant Cugat del Vallès.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les organitzacions de voluntariat i de promoció humana trobin persones compromeses amb el bé comú

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcristiana

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana: PJ Armengou, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Joan Boronat, Jordi Cabanes, Venancio Carrión, Fernando Cordero, Juanjo Fernández, Quique Fernández, Tica Font, Antonio Gil, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Maria Joana Querol, Josep Rius-Camps, Leticia Soberón, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - Dipòsit Legal B 14.387/79

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Durant el mes d'agost el seminarista de Barcelona Daniel Delgado va estar a la diòcesi ucraïnesa de Kàmianets-Podilski, on Ajuda a l'Església Necessitada dona suport a diferents projectes. Com diu el Daniel, «tots tenim alguna cosa de missioner, encara que allà jo només hi he estat un mes i una setmana. Tota l'Església és missionera i la missió és anar on Déu et cridi».

Quina era la teva missió a Ucraïna?

Cada dia anava a la pregària, a celebrar l'Eucaristia a la catedral. Després teníem una estona d'adoració. Tot estava arrelat en la pregària. Després anàvem a Càritas i gairebé tot el matí repartíem menjar i, a la tarda, si venia algun camió, tocava descarregar-lo. També acompanyava un grup de joves. Bàsicament, estava disposat pel que calgués.

Interpel·lava la teva presència?

Alguns homes no acabaven d'entendre què hi feia jo allà, perquè ells, si poguessin, haurien marxat d'Ucraïna, però no poden perquè els majors d'edat i els menors de 65 anys són cridats a files. Els xocava que algú, podent estar-se tranquil·lament a casa seva, en pau, anés a Ucraïna. Jo només sabia que Déu m'havia portat fins allà. He sentit la presència de Déu d'una manera molt palpable.

Com és l'Església local?

És una Església molt viva i arrelada en la pregària. Era preciós veure com tota la comunitat cristiana s'unia per pregar. Es pregava molt i era aquesta pregària la que després els porta, ens portava, a l'acció.

Què et va impressionar més?

Hi ha dues coses que em van marcar molt: l'amor a Jesucrist en l'eucaristia i l'amor a Crist en els germans. Són dos elements que no es poden separar. Em va fer pensar en com trobant-se en una situació tan dolenta, com és una guerra, la gent acudeix al Senyor i des d'Ell continua endavant amb la situació terrible que viuen.

Vas passar por?

Jo no, però la meua família sí. La

El seminarista Daniel Delgado ha passat un mes a Ucraïna com a missioner

«He sentit la presència de Déu d'una manera molt palpable»

zona on jo era no havia estat atacada encara, però vaig poder veure passar algun míssil, vaig sentir les alarmes, l'escut antimíssils... però no vaig veure una ciutat en flames, como sí que m'explicava molta gent que venia de Khàrkiv, de Kíiv, de Crimea... jo sentia molta pau perquè sentia que era on el Senyor em volia.

Com va ser la teua vivència de la creu?

Veure el dolor t'apropa a la creu i et fa veure què és el misteri pasqual: passar pel patiment de la creu per arribar a la resurrecció. Allà l'Església té molt clar que la seva esperança és el Senyor, hi hagi guerra o no n'hi hagi. Quan arriba una situació extrema surt el que veritablement hi ha en el fons del cor i si allà hi ha Jesucrist, sortirà Jesucrist. Si no és Ell, fàcilment es pot caure en la desesperació. Allà he vist una Església que prega perquè acabi la guerra i

que treballa acollint refugiats. On hi ha Crist, hi ha la seva Església. Per això mai no marxarà d'Ucraïna. Els catòlics ucraïnesos senten que Déu està movent el cor de molta gent i que no els abandona. Senten que els seus germans d'altres països també són amb ells.

Ha canviat la teua visió de la guerra?

El que un cristià sempre ha de fer és cercar la persona, que és el que fa Jesucrist. Allà jo m'he trobat amb persones que tenen fam de Déu, que el busquen. Alguns veritablement l'han trobat i són sants. No es pot fer una divisió entre «bons» i «dolents». Evidentment, hi ha un país que ha estat atacat, però nosaltres, els cristians, no podem quedar-nos en aquesta idea superficial. Hi ha un mal que està actuant, això és cert, però seria absurd quedar-se en aquesta dicotomia.

Viu l'esperit de

Nadal a la Sagrada Família

Taller infantil de Nadal

- Caps de setmana del 3 al 24 de desembre i els dies 6, 8, 27, 28, 29, 30 i 31 de desembre
- Sessions a les 10.30 h, 12.30 h i 16 h
- Inscripcions a sagradafamilia.org

Concert de Nadal

- Divendres 16 de desembre a les 19.30 h
- A càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès i el Cor Bruckner Barcelona sota la direcció de Xavier Puig
- Sorteig d'entrades entre el 2 de desembre a les 10 h i el 12 de desembre a les 10 h a través del web sagradafamilia.org

Il·luminació de les torres dels Evangelistes Lluc i Marc

- Del 16 de desembre al 8 de gener de 18 a 22 h

Il·luminació grups escultòrics de la façana del Naixement

- La Basílica il·luminarà els grups escultòrics del Naixement, de l'Adoració dels Pastors i de l'Adoració dels Reis de l'Orient
- Del 16 de desembre al 8 de gener de 18 a 22 h

Cantada infantil de nades a la façana del Naixement

- Dimarts 20 de desembre a les 18.30 h
- A càrrec de les corals i de músics infantils de les escoles municipals de música de Barcelona

Festival de la Infància

- Del 27 al 31 de desembre
- Taller «Estem construint les torres. Ens ajudes?»

Més informació a sagradafamilia.org

